

РОМАШКА

Тема номера:
Готовність дитини до школи

Тетрадь
для _____
учени _____

ПОБАЖАЙТЕ НАМ УДАЧІ

Що за диво-корабель
Нас везе навкруг земель?
Пливемо морями знань
Серед хвиль важких — питань.

За шкільні роки буремні
Знань набудем — будьте певні!
Обігнемо Землю з часом
З нашим дружним першим класом.

Нас робота не лякає.
Треба вчитись — кожен знає!
Тож чекаєм побажань
Під вітрилом в морі знань!

С. Гордієнко

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чао-де Тетяна
Євгенівна, головний
редактор, завідувач
ДНЗ № 9

Дьяконова Вікторія
Вікторівна, заступник
головного редактора,
вихователь-методист

Доценко Оксана
Володимирівна,
вчитель-логопед

Круглов Роман
Андрійович,
адміністратор web-сайту
ДНЗ № 9

Яценко Людмила
Петрівна, практичний
психолог

***Копіювання та
відтворення матеріалів
журналу та будь-якої їх
частини за згодою
редакційної колегії.***

Як швидко минає час. Здається, що тільки вчора малюки прийшли до дитячого садка, а сьогодні вони вже стоять на порозі шкільного життя. До 1 вересня потрібно підготувати не тільки портфель і шкільні приладдя. Одним із обов'язків сім'ї і дошкільних установ є підготовка дітей до школи, від чого залежатимуть їхні успіхи в навчанні, подальший розвиток.

Чи готова дитина до шкільного навчання? Це питання задають батьки майбутніх першокласників найчастіше. Як визначити готовність дитини, як подолати труднощі навчання, як підготувати дитину психологічно, як допомогти з соціалізацією? Адже від цього значною мірою залежатиме те, з яким бажанням дитина буде ходити в школу, а значить, і її успішність. Психологічна роль сім'ї у підготовці дітей до школи дуже велика. І ніхто інший, крім батьків, справитися з цим завданням не зможе.

Сьогодні на сторінках цього журналу піде обговорення цих питань, які турбують як батьків, так і педагогів. До розмови ми запросили педагогів-дошкільників: вихователів, практичного психолога, вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, а також вчителів початкової ланки загальноосвітньої школи.

Сподіваємось, що в цьому номері більшість батьків знайдуть відповіді на турбуючі їх питання, отримають поради спеціалістів.

Офіційний відділ

Тетяна ЧАО-ДЕ,
Валентина СЛОБОДЯН
Впевнений старт.....3

Актуальні проблеми

Вікторія ДЬЯКОНОВА
Формування життєвої
компетентності дитини дошкільного
віку або Готуємось до школи всі
разом.....7

Поради психолога

Людмила ЯЦЕНКО
Від дошкільника до школяра.....8

Пізнавальний розвиток

Тетяна ГОРДІЄНКО
Розвиток пізнавальних здібностей
дитини засобами пошуково-
дослідницької діяльності.....12

Мовленнєве спілкування

Світлана ОБАДІНА
Спілкування - необхідна умова для
формування готовності дітей із
затримкою психічних процесів до
шкільного навчання.....15

Читаємо залюбки

Любов КУЗЬМИНСЬКА
Вчимося читати граючись.....19

Фізичний розвиток

Олена СТЕПАНЕНКО
Здорове тіло – здоровий дух.....23

Поради дефектолога

Ірина ЗУБРИЦЬКА
На вітрильному кораблі – до нових
знань.....25

Готуємось до школи

Тетяна ГОРДІЄНКО
Психолого-медико-педагогічний
консиліум в дошкільному закладі..28

Ігрова діяльність

Ганна САЛІЙ
Готуємось до школи граючись.....32

Ранній вік

Лідія ВАСЕЧКІНА
Готуємось до школи з раннього
дитинства.....34

Економічна освіта

Марина ПАВЛОВА
Маленькі економісти.....39

Батьківська сторінка

Тетяна СПІВАК
Знайомимось з ейдетикою.....41

Дитсадок – початкова школа

Тамара ГАВРИЛОВА
Читання - найважливіший фактор
успішного навчання школяра.....43

Сторінка логопеда

Оксана ДОЦЕНКО
Мовна готовність дитини до
школи.....46

Математика

Людмила ПЕРЕКАТОВА
Цікавий світ математики навколо
нас.....48

Впевнений старт

**Тетяна ЧАО-ДЕ, завідувач ДНЗ № 9 «Ромашка»,
Валентина СЛОБОДЯН, учитель початкових класів
ЗОШ № 6 Димитровської міської ради**

Реформування системи освіти в Україні, перехід на навчання дітей із 6-ти років знову активізувало проблему готовності дитини до школи. Законом України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти» (№ 2442-VI від 06.07.2010) передбачено зміни до Закону України «Про дошкільну освіту», а саме, запровадження обов'язкової дошкільної освіти дітей 5-річного віку.

Здійснення переходу середньої освіти на новий зміст, структуру і тривалість навчання та запровадження обов'язкової дошкільної освіти перед вступом дітей до школи вимагає посилення уваги до дошкільної освіти дітей старшого дошкільного віку. Відсоток охоплення 5-річних дітей дошкільною освітою щороку зростає. В ДНЗ № 9 «Ромашка» Димитровської міської ради освіта п'ятирічок здійснюється у відповідності до Базового компоненту дошкільної освіти в Україні та Програми розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Діти, які не охоплені дошкільною освітою, запрошуються на консультативний пункт, який працює при дошкільному закладі. А для батьків дітей, що не відвідують дошкільних навчальних закладів, організована консультативна допомога щодо здійснення дошкільної освіти в умовах сім'ї.

Обов'язковість дошкільної освіти для дітей п'ятирічного віку не означає заміну дошкільної освіти шкільною, діти не повинні, як першокласники у школі, навчатися читати, писати і т.п. Провідною діяльністю у житті дитини залишається

гра, за допомогою якої у них формуються передумови навчальної діяльності (виконання правил, вміння стримувати чи корегувати власні бажання, дослухатися до думки інших, вміння поводитися в колективі тощо).

Найважливіше завдання, поставлене перед системою дошкільної освіти - всебічний розвиток особистості дитини, щоб дитина змогла себе комфортно відчувати у новому для неї шкільному середовищі. Тому дуже важливо забезпечити наступність дошкільної та початкової освіти, яка передбачає забезпечення зв'язку між обсягом життєвої компетентності, набутою дитиною до початку шкільного навчання й змістом навчального матеріалу для початкової ланки. На цьому етапі у батьків виникає багато питань, сьогодні ми спробуємо на них відповісти. Для розмови ми запросили вчителя початкової освіти Валентину Мусіївну Слободян.

- Шановна Валентино Мусіївно, батьків дітей старшого дошкільного віку турбує питання готовності дитини до школи. Одні з них вважають, що майбутній першокласник повинен добре вміти читати та рахувати, інші – якщо дитина все це вміє робити, то їй буде нецікаво у школі. Як Ви вважаєте, хто з них правий?

- Шкільне навчання – один із самих серйозних етапів в житті дитини. Тому цілком зрозуміла стурбованість батьків. Частина батьків сприймає цей момент, як екзамен за весь дошкільний період. Така оцінка має сенс, так як для навчання дитини знадобиться все те, чому навчилася дитина в дитячому садку.

Розглядаючи проблему підготовки дітей до школи, неможна обійти такий її аспект, як готовність до шкільного навчання. Важливо до початку шкільного навчання з'ясувати наскільки **психологічні** можливості дитини відповідають вимогам школи. Якщо є така відповідність, то дитина готова до школи. Слід, враховувати психологічний аспект, тобто стан внутрішньої готовності дитини до переходу в позицію «школяр». Діти, які прийшли до школи з дитячого садка, більш привчені до трудової діяльності. 1 клас – це крок до незалежності, але дуже часто батьки допускають дві помилки: надають цілковиту свободу, або надмірно контролюють.

Мотиваційна готовність – це бажання дитини навчатись, має велике значення для адаптації дитини до школи.

Емоційно-вольова готовність проявляється в умінні контролювати свою поведінку.

Комунікативна готовність має навчити дітей спілкуватись з дорослими та однолітками, вміння працювати. Але основна роль належить загальному **фізичному розвитку**, бо лише фізично і психологічно здорова дитина здатна успішно навчатись.

Дитина повинна бути готовою до школи **інтелектуально**. Розвиток уяви, пам'яті – важливий елемент у підготовці до школи. Інтелектуальний рівень розвитку – розвиток мови, словниковий запас, пам'ять та розвинене сприймання створюють умови для оволодіння навичками читання. Недостатньо розвинене сприймання є причиною труднощів в оволодінні навичками як читання, так і письма. Наряду із здоровим

сприйманням велике значення для готовності дитини до школи є слухове сприймання, тобто спроможність виділяти звуки і порядок їх розміщення в слові. Це обов'язкова умова навчання читанню, письму.

Розумова готовність передбачає певну зрілість пізнавального процесу. Розумова готовність повинна бути чіткою, якісною і свідомою. Тому не так важливо навчити дитину читати, як розвивати мову, здібність розпізнавати звуки, не навчати писати, а створювати умови для розвитку моторики руки. Необхідно розвивати у дітей здібність слухати, розуміти прочитане, вміння переказувати. Діти, які досягають достатнього рівня розвитку можуть успішно включитись в учбовий процес.

У першому класі є діти, які читають словами, по складах, але є такі, які навіть не знають букв. Цим дітям важче, вони не завжди встигають запам'ятати букву (якщо ще погано розвинена пам'ять), і тому у дитини з'являється невпевненість, страх, сором перед дітьми, які вміють читати. А у дітей, які читають, навпаки з'являється бажання показати свої здібності. Поганий шкільний старт часто стає причиною всіх шкільних невдач. Деякі батьки ставлять до дітей надмірно завищенні вимоги. На їхню думку майбутній першокласник зобов'язаний вміти читати, писати, рахувати тощо. Дуже часто це продовжує у дітей стійку відразу до навчання, бо батьки не всі володіють психолого-педагогічними знаннями.

- **Програми розвитку дітей не ставлять вимоги перед старшими дошкільниками 100% вміння читати, але в Програмі "Впевнений старт", як примітка, зазначено, що з урахуванням індивідуальних здібностей, можливостей, інтересів дітей та побажань їхніх батьків можна розпочинати в індивідуальному порядку достроковий перехід до буквеного етапу в оволодінні елементами грамоти. А як ви вважаєте, чи треба дитині вміти писати перед вступом до школи?**

- Частіше неправильно навчена дитина приходить до школи з неправильними навичками письма та з дитячою психо-емоційною невідповідністю.

Я вважаю, що коли дитина йде до школи, вона повинна знати букви, але не писати рукописні. За бажанням дитини та батьків букви можна тільки друкувати. Це розвиває дрібну моторику рухів із зоровим сприйманням, тобто зорово-моторна координація. Дякуючи здібностям дітей відтворювати на письмі побачене, вони можуть навчитись писати. Головною задачею є створення розвиваючих умов навчання. Допомогти дітям вивчити звуки і букви повинні батьки. Спочатку вивчити голосні, потім приголосні, навчити підбирати слова, в яких є вивчений звук, знаходити цей звук в словах. Проблема в тому, що дітям важко прочитати склад, слово. Вчіть дітей читати в русі, щоб процес навчання мав ігрову форму і сприймався не так, як щось важке.

Бути готовим до школи вже сьогодні не значить вміти читати та писати. Бути готовим до школи – значить бути готовим всьому цьому навчитись.

- Валентино Мусійвно, існує проблема. В практиці педагогів – дошкільників трапляються випадки, коли батьки не звертають увагу на звуковимову дітей та вважають, що пройде час, і дитина сама почне вимовляти звуки правильно без допомоги логопеда. Буває, що звуки у дитини вже поставлені спеціалістом, а батьки не контролюють їх правильну вимову. Чи має значення чиста мова дитини в навчанні першокласника?

- Якщо в дитини є логопедичні проблеми, постарайтесь впоратись з ними до школи, або на першому етапі навчання. До 6 років дитина повинна засвоїти всі звуки рідної мови. Батьки повинні слідкувати за правильною вимовою звуків. Дитина повинна вимовляти всі звуки та розпізнавати їх на слух. Це є передумова грамотного письма. Процес засвоєння мовлення у школі повністю залежить від мовленнєвої підготовки. Звукова робота – основа навчання шестирічних школярів. Оволодіння необхідними операціями зі звуками в цей період сприяє формуванню повноцінних навичок читання. Уміння встановлювати послідовність звуків у слові, допомагає уникати найчастіших помилок учнями 1-2 класів. Це – заміна букв,

пропуск букв, переставлення букв під час письма.

З початку навчання грамоти шестирічних школярів виникає потреба аналізу звукової сторони мовлення, що неможливо без правильної звуковимови. Мова – це канал розвитку інтелекта. Чим раніше діти оволодіють правильною мовою, тим швидше оволодіють знаннями. Будь-яке порушення фонетичної чистоти вимови звуків може затрудняти освоєння дитиною навчання грамоти. Звукова робота – основа навчання грамоти шестирічних школярів.

- Протягом багатьох років навчання молодших школярів, напевно, у Вас є словесний портрет «ідеального» першокласника. Яким Ви його бачите?

- На мій погляд, «ідеальний першокласник» виглядає так:

Має гарне здоров'я.

Має достатній словниковий запас.

Вміє спілкуватись.

Толерантний.

Вміє слухати, адекватно реагувати на зауваження.

Розпізнає «добро» і «зло».

Вміє поводити себе в колективі.

Бажає навчатись, пізнавати щось нове.

Любить природу, людей.

Правдивий, допитливий, зацікавлений.

Має розширений світогляд.

Поважати чужу думку.

Може реально оцінювати свої досягнення.

Має правильну, чисту, красиву мову.

- Дякую, за ґрунтовну відповідь і дуже сподіваюсь, що наші випускники, а Ваші майбутні першокласники будуть відповідати більшості з перелічених пунктів.

Офіційний відділ

А як Ви вважаєте, набуття яких життєвих компетентностей, не вистачає сьогодні першокласникам?

- Треба продовжувати розвивати мовленнєву компетентність першокласників, соціальну, щоб діти вміли уникати конфліктів, розвивали самосвідомість. Треба розвивати навчальні компетентності, виховувати уміння вчитись. І звичайно розвивати пізнавальні компетентності, розширювати інтелектуальну готовність дитини до навчання.

- Щоб Ви побажали батькам майбутніх першокласників?

- Від щирого серця хочу побажати батькам мудрості та надати батькам рекомендації, які допоможуть їм у вихованні майбутніх першокласників:

Проявляйте більше уваги дітям, готовність слухати, зацікавленість до навчання;
Приділяйте як можна більше уваги, терпіння, розуміння, віри;

Більше пригортайте дитину до себе;
Знайдіть те, за що можна було б похвалити;

В усьому знайте міру, пам'ятайте, що вседозволеність породжує нездорові риси характеру;

Здорова сімейна атмосфера;

Не поспішайте підказувати;

Щоденно читайте з дитиною;

Разом відвідайте бібліотеку;

Проявляйте зацікавленість;

Підтримуйте і заохочуйте до навчання;

Спільні вимоги з боку всіх членів родини;

Відвідайте батьківські збори.

Дитина, мов чиста книга, і ми, батьки і вчителі, повинні серйозно замислитись: що ми напишемо в цій книзі життя. Все те, що дитина понесе в життя, залежить від нас, дорослих.

- Дякуємо Вам за змістовну розмову та сподіваємось, що надані Вами рекомендації стануть у нагоді усім батькам, чії діти збираються до школи.

Формування життєвої компетентності дитини дошкільного віку або Готуємось до школи всі разом

Вікторія ДЬЯКОНОВА, вихователь-методист

Наші діти так швидко ростуть... Пройде зовсім небагато часу, ви і не помітите, як уже з таким хвилюванням і трепетом ведете свою дитину до «Храму знань», як колись ваші батьки поспішали із своїми первачками на перший дзвоник.

Перехід дитини з дитячого садка у школу є важливим етапом її життя, який пов'язаний не лише зі зміною середовища її розвитку, а й з відповідними процесами самоусвідомлення, із зіткненням з новими проблемами, відкриттям у собі нових можливостей тощо. Одним дітям це додає піднесеного настрою, відчуття виходу на новий життєвий щабель, іншим вселяє ностальгію за звичним життям у дитячому садку, часто породжує стресові стани. Тому дуже важливо, щоб у дошкільному закладі, в сім'ї допомогли дитині усвідомити, що дитячий садок і школа є ланками єдиної системи освіти і виховання, а все те, що чекає дитину у школі є продовженням того, чим займалася, що опанувала вона раніше. Не менш важливо, щоб із перших днів перебування в школі вона на конкретних реаліях переконалася в цьому. Все це можливе за дотримання принципу наступності дошкільної та початкової освіти.

Зміни в житті суспільства зумовили зміни в соціальному замовленні щодо дошкільної ланки освіти як основи становлення життєвої компетентності дитини.

(Із Базового компонента дошкільної освіти): Базовий компонент дошкільної освіти України визначає державні вимоги до розвитку індивідуальності дитини, спрямовує зусилля батьків, педагогів, психологів на розвиток творчого потенціалу дитини, що має свої особливості у дошкільному дитинстві, на своєчасне підтримання досягнень індивідуальної своєрідності неповторного життєвого шляху дитини, забезпечення психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини у колективі однолітків в дошкільні роки.

Подальший індивідуальний шлях розвитку особистості дитини продовжується в початковій школі. Підготовка дітей до школи має відповідати вимогам та критеріям оцінки дошкільної зрілості дитини. Така підготовка передбачає фізичний, емоційний, пізнавальний і особистісний розвиток дитини, готовність до взаємодії з довколишнім світом, розвиток специфічних видів діяльності дошкільників, які є фундаментальними для дошкільного дитинства та визначають і забезпечують адаптацію дитини до нового соціального статусу – школяра. Сформованість

самосвідомості, адекватної ідентифікації себе зі своїм «Я», уміння співвідносити свої бажання, можливості та прагнення до здійснення мети діяльності, здатність уявляти себе в минулому, теперішньому, майбутньому часі, орієнтуватись у своїх основних правах і обов'язках характеризує дошкільну зрілість дитини та її психологічну готовність до систематичного навчання у школі.

Процес забезпечення наступності дошкільної і початкової шкільної ланок освіти, можна зазначити як створення умов для такої зміни, коли відбувається неперервний загальний розвиток дітей і професійно-духовне самовдосконалення педагогів.

Випускник дошкільного закладу має адаптуватися до школи першого ступеня, тобто має відбутися пристосування дитини до загально-освітнього закладу, в якому провідним типом діяльності є навчальна.

Навчальна діяльність, по-перше, потребує від дитини нових соціальних взаємин у діаді «дитина - дорослий», а саме – «учень - учитель», тобто прийняття нової соціальної ролі – «учень» через визнання дорослою людиною, яка буде його вчити, що і як саме треба робити.

По-друге, навчальна діяльність базується на сформованому в дошкільному віці базисі особистісної культури дитини та відповідної віку життєвої компетентності.

Таким чином, сучасний дошкільний заклад забезпечує навчання, виховання, розвиток кожної дитини. Сучасна філософія дошкільної освіти висуває погляд на дитину як цінність, підкреслює безумовну віру в її потенційні можливості та природну обдарованість.

Проте випускник дошкільного закладу має адаптуватися до школи першого ступеня, де повинно відбутися пристосування дитини до провідного типу діяльності – навчальної та нових соціальних взаємин.

Світосприймання та специфіка життєдіяльності мають свої особливості:

- * висока прихильність дитини до дорослих;
- * домінування в житті дошкільника інтимно – особистісних контактів у порівнянні з діловими;
- * активне входження в соціальні ролі члена родини, товариша, друга в колі однолітків, вихованця для вихователів;
- * висока емоційна насиченість буття;
- * безпосередність, щирість, відкритість реагування на результати діяльності, вчинки, події тощо;
- * нездатність дитини довго концентрувати увагу на предметах, подіях;
- * освоєння довкілля через нерегламентовані види діяльності – спілкування, сюжетно – рольову гру, самостійну художню та предметно – практичну діяльність;
- * відносна свобода від серйозних обов'язків.

Таким чином, вихователі мають спрямувати свою педагогічну діяльність на формування життєвої компетентності дитини та відповідної віку моральної зрілості, враховуючи особливості розвитку сучасного дошкільника.

Зважаючи на те, що формування компетентності дошкільника відбувається в процесі взаємодії всіх суб'єктів педагогічного процесу, як дорослих – вихователя, психолога, логопеда, дефектолога, музичного керівника, керівника ДНЗ, батьків, так і дітей-однолітків, як групи в цілому, так і окремих дітей, важливо визначити механізм взаємодії.

Особистісна компетентність як особистісне зростання відбувається в різних

видах специфічної дитячої діяльності – спілкуванні, предметно – практичній діяльності, сюжетно-рольовій грі, дитячому експериментуванні, самостійній художній діяльності шляхом ампліфікації (Запорожець А.В., Лісіна М.І.) з урахуванням цінностей та інтересів дитини, і має відповідати вимогам (Кононко О.Л.):

- * фізичне, психічне, морально – духовне здоров'я дошкільника;
- * збалансоване прагнення до самореалізації, саморозвитку і самозбереження;
- * довільність психічних процесів, володіння елементарними формами самореалізації поведінки та діяльності;
- * розвиненість уяви як передумова креативності;
- * вияв різних видів активності – фізичної, соціально – моральної, емоційної, пізнавальної, мовленнєвої, художньої, креативної;
- * оптимістичне ставлення до життя, віра у власні можливості, наявність найпростіших форм життєвої перспективи;
- * наявність зачатків почуття совісті як механізму особистісного зростання;
- * висока самоповага;
- * сформованість індивідуального обличчя, особистісного стрижня.

Кінцевим результатом об'єднаних зусиль сімей, дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів та інших соціальних інституцій з надання дошкільної освіти є формування у дітей готовності до майбутнього шкільного життя й переходу у новий соціальний статус – статус школяра.

***Шановні батьки, педагоги! Я бажаю
вам успіхів у вихованні маленької
особистості!***

Від дошкільника до школяра

Людмила ЯЦЕНКО, практичний психолог

„ Вступаючи до школи, дитина являє собою знак питання, а закінчуючи її – крапку. А як хочеться, щоб діти, батьки, вчителі завжди були одним знаком оклику. Адже немає нагороди дорожчої, ніж очі наших дітей, які сяють допитливістю, добротою і любов'ю”.

Дейл Постман

Перший клас – серйозне випробування як для дітей, так і для батьків. У батьків таке хвилювання посилюється перед вступом дитини в 1 клас. Вони намагаються навчити дитину писати і рахувати до 100, сподіваючись, що цим полегшать подальший процес навчання у школі. Вчать дитину всьому, що вміють самі і навчають, як уміють.

Успішність навчання великою мірою визначається тим, наскільки готовими до цієї складної діяльності прийдуть діти до школи.

Підготувати шестирічну дитину до школи – значить дати їй певне фізичне загартування, настроїти психологічно й морально до системної щоденної праці, підготувати мислення дитини до навчання. Бажання вчитись, або допитливість, бажання пізнавати – це ті перші риси вдачі, які потрібно розвивати і виховувати у майбутнього школяра.

Які ж питання найчастіше хвилюють батьків під час підготовки до школи? Пропонуємо Вам ознайомитися з ними.

Як навчити дитину бути дисциплінованою?

Психологи відзначають, що найважчими будуть перші місяці навчання. В цей час першокласники стикаються з труднощами трьох типів. Перший – пов'язаний з особливостями шкільного режиму (треба вчасно прокидатися, не пропускати занять, на всіх уроках сидіти спокійно тощо). Другий тип зумовлюється новим становищем дитини у колективі, характером взаємодії з учителем, ровесниками і батьками. Першокласники не одразу, часом важко, усвідомлюють свої обов'язки як члени колективу. Третій тип труднощів – у більшості першокласників приблизно до середини року з'являється байдужість до навчання. Звісно, підтримувати у першокласників інтерес до навчання не завжди легко. Але за допомогою батьків навчання може стати для малюків корисним і захоплюючим. Ви повинні пам'ятати, що шкільна наука – не тільки радісні хвилювання, а в першу чергу – організована, копітка праця, до якої навіть здібна, розвинена дитина не завжди готова.

Підготовлена до школи дитина повинна йти у перший клас із бажанням вчитися, здатністю зосереджувати свою увагу протягом тривалого часу, умінням слухати,

діяти організовано. Ці якості починають формуватися не в останній місяць перед школою, а значно раніше, а їхнім психологічним фундаментом є розвиток мислення, пам'яті, уваги, допитливості, уяви.

Яким же мусить бути розпорядок для дошкільника і першокласника? Найперша вимога – раціональне чергування занять, активного відпочинку, їжі та сну. Однакові дії, повторюючись щодня у певній послідовності. Сприяють формуванню у дитини необхідних побутових, трудових і культурно-гігієнічних звичок, полегшують пристосування організму до нових умов.

Систематичне дотримання режиму дня виховує у дітей такі важливі риси характеру, як дисциплінованість, організованість, уміння підкоряти свої бажання інтересам справи. Важливо забезпечити тривале перебування дитини на свіжому повітрі, регулярний сон 9 нічний не менше 10 годин, денний – 1,5 години), калорійне та різноманітне харчування через 3-3,5 години. Такі норми відповідають фізіологічним потребам дитячого організму.

Першокласник, першокласниця:
спільне та відмінне

Не слід забувати і батькам, і вихователям, і вчителям про головну відмінність, яка полягає в тому, що вимоги ми висуваємо не просто до дитини, школяра, а до Хлопчика і Дівчинки. Вони по-різному сприймають світ, реагують на все оточуюче, мають різні темпераменти і характер, навіть грають і пустують по-різному. Тому й перебудова до навчальної діяльності у них проходить по-різному.

Хлопчики

- Більшості властива недостатня розвиненість пізнавальних процесів (спостережливість, увага, пам'ять зорова і слухова).
- Слабка розвиненість моторики (у порівнянні з дівчинкою-одноліткою).
- Мають труднощі (об'єктивні) у засвоєнні знань, умінь, навичок.
- Повільніший гормональний розвиток визначає наступні якості: хлопці рухливіші, менш терплячі та охочі до навчання, у них відсутнє прагнення стверджувати себе в колективі, сфера спілкування: „хлопчик-хлопчик”.

Внаслідок цього мотив навчання характеризується як тривожний або навіть відсутній у слабо здібних дітей.

Дівчатка

- У них раніше розвиваються пізнавальні процеси, які сприяють певним успіхам у засвоєнні знань, умінь, навичок.
- Більша гормональна зрілість визначає спокійнішу поведінку, високу виконавчу дисципліну; дівчатка прагнуть ствердити себе у колективі успіхами у навчанні та участю в суспільно-корисній праці. Сфера спілкування: „дівчинка-дівчинка”.
- Переважає престижний мотив навчання.

Але батькам хлопчика не слід впадати у розпач. А знаючи успіхи і невдачі у становленні їхнього школяра, пам'ятаючи, що основною перевагою хлопчиків у цьому віці є їх природність, показники їх відносин вищі, ніж у дівчаток, визначальною для них є група однолітків своєї статі, і це закладає паростки справжньої чоловічої дружби в майбутньому.

Як розвивати дрібну моторику?

- Займайтеся з малюком „Пальчиковою гімнастикою” із найперших місяців його життя.
- Дитині повинні бути доступними пазли, мозаїки, конструктори.
- Ліпіть із солоного тіста, пластиліну тощо.
- Малювання й розфарбовування так само гарно розвивають дрібну моторику.

Як виховати в дитини самостійність?

- Не перевантажуйте малюка своєю опікою і контролем.
- Хваліть дитину за самостійні рішення.
- Радійте самостійності дитини.
- Не робіть за дитину те, що вона може зробити сама.
- Частіше говоріть дитині: ти зможеш, ти вмієш, ти зробиш це сама, тобі це під силу, у тебе **вийде**.

Що робити з непосидами?

- Грайте з дитиною в ігри за правилами.
- Займайтеся розвитком стійкості уваги.
- Чергуйте інтелектуальні заняття з фізичним навантаженням.
- Хваліть малюка, коли йому вдається довести розпочату справу до кінця або виконати важку копітку роботу.

Що робити з агресивними дітьми?

- Замисліться над причинами такої поведінки. Не карайте малюка фізично.
- Не кричіть, не звинувачуйте дитину у вчиненому, це не допоможе.
- Якщо причина агресивності – дефіцит батьківської уваги, то Ви самі знаєте, що потрібно робити.
- Спробуйте заспокоїти та відвернути дитячу увагу.

- Поговоріть з дитиною, розкажіть, чого ви від неї очікуєте.

- Якщо напади агресії відбуваються досить часто, можна допомогти дитині і спрямувати її агресію в безпечне русло. Це можуть бути заняття спортом, найкраще – плаванням.

- Іноді дітям допомагає боксерська груша, що знаходиться вдома у доступному місці.

Вступ до школи – серйозне випробування для шестирічних дітей. Незвичне нове оточення, а ще треба підлаштуватися до нових вимог – уважно слухати і вміти відповідати на питання вчителя, сидіти за столом або партою й усіяко поборювати такі природні бажання, як встати побігати, погратися, повеселитися під час уроку, а ще підняти руку, якщо хочеш щось спитати. Якщо усіх цих вимог дитина дотримується і все в неї йде гарно, вона радісна, захоплена, вірить в свої сили. Якщо ж ні - інтерес до навчання швидко зникає, успіхів немає, а тож, чому ж тоді радіти маленькому школяреві та його батькам?

Бути школярем – означає для дитини отримання не тільки нового статусу в цих стосунках, статусу приналежності до світу дорослих, а також визнання оточенням її дорослості. Головне – любити дитину, дбати не лише про гарний одяг та взуття для неї, але й жити її інтересами, формувати здорову, розумну і добру Людину.

**„Учитель, лікар і геолог,
Художник, кухар і кресляр...
Всі називають головною
Одну професію – школяр.”**

Розвиток пізнавальних здібностей дитини засобами пошуково-дослідницької діяльності

Тетяна ГОРДІЄНКО, вихователь

*«Перш ніж давати знання, треба навчити думати, сприймати, спостерігати»
Сухомлинський*

Я обрала цю тему, бо вона дуже актуальна на сьогоднішній день. Пізнавально - дослідницька діяльність розвиває у дітей допитливість, пізнавальні інтереси. Методи навчання дошкільників спрямовані на розвиток пам'яті, уваги, творчої уяви, на вміння порівнювати, отримувати задоволення від знайденого рішення.

У процесі дослідницької діяльності (експерименти, досліди, спостереження, обстеження) діти досліджують навколишнє середовище. Пошуково-дослідницьку діяльність з дітьми молодшого дошкільного віку спрямовую на предмети живої і неживої природи через використання експериментів і дослідів. Створюю умови розвивального середовища для збагачення розвитку дітей. Проводжу з дітьми найпростіші досліди з водою. Ось і пропоную цікаве заняття для дітей молодшого віку.

«Тасмниці водички»

Мета: ознайомити дітей із властивостями води (прозорість, розчинність, не має кольору, буває тепла та холодна); розвивати спостережливість, увагу, мислення, мовлення дітей, пізнавальний інтерес, навички виконання дослідів. Виховувати бережливе та економне ставлення до води.

Обладнання: склянки з водою, губки, фарби, серветки, тарілки з водою, пензлики, рушник, мило, мильні бульбашки, рідке мило, фартушки, пластикова ложка, ємності для води.

Попередня робота:

- спостереження, досліди з водою;
- вивчення потішки, фізхвилинки, вірша;
- бесіда «Хто живе у воді», «Де можна зустріти воду?»;
- відгадування загадок.

Хід заняття

Привітання з гостями.

Доброго ранку! Доброго дня!
Всіх вітає дівчорка.
Бажаєм здоров'я, бажаєм добра,
Доброго ранку! Доброго дня!

Вихователь. Діти! Послухайте уважно загадку та спробуйте її відгадати.

Загадка.

Вона в озері, вона в калюжі
Вона у чайнику кипить,
Вона і в річці біжить, журчить.
Що це, діти? (вода)

Д/г «Де можна побачити воду?»

Відповіді дітей (кран, річка, озеро, чайник, глечик, бак, склянка, калюжа, туман, дощ тощо).

Д/г «Для чого потрібна вода?»

Відповіді дітей. (Пити, прати, варити, мити, купатися, поливати, плавати).

Вихователь. А хто з вас знає вірш про воду?

Вірш.

Є вода – ростуть рослини,
Ліс, сади, поля.
Це чудово для людини,
І радіє вся земля.

Вихователь. Дякуємо за гарний вірш!

Сюрпризний момент.

Вихователь. Доброго ранку, дівчинко! Як тебе звуть?

Дівчинка. Настя.

Вихователь. А чому ти така засмучена, брудна?

Дівчинка. Діти, у мене сталося лихо. Я йшла на день народження свого друга Максима і вся забруднилася, тому що впала у калюжу (плаче). Допоможіть мені, будь ласка!

Вихователь. Діти, допоможемо Насті? Підходьте усі до мене.

(Стіл №1 – ємності з водою, холодна і тепла вода, мило, рушник).

Вихователь. Діти, що ви бачите?

Відповіді дітей.

Вихователь. Спробуйте рукою воду у червоній ємності. Яка вода? (тепла). А у синій? (холодна).

Яка вода, чиста чи брудна? (чиста)

А якою водою ми вмиємо Настю? (теплою)

Так, мити будемо теплою водою, щоб не захворіла, але холодна вода дуже корисна для загартування.

А що ще потрібно, щоб вимити руки?

Відповіді дітей. (Мило, рушник).

Вихователь. Яку ми знаємо потішку, згадайте, будь ласка?

Потішка

Хлюп, хлюп водиченька.

Хлюп, хлюп на личенько.

І на ручки, і на щічки,

Хлюп, хлюп, хлюп!

Вихователь. Діти! Подивіться, Настя посміхається, вона стала чистою, веселою. Я запрошую всіх вас пограти.

Фізхвилинка

Крапля раз, крапля два,

Дощ помалу полива,

Швидше дощик припускай,

Кап-кап-кап! Кап-кап-кап!

Парасольки розкривай

Від дощу себе сховай!

Вихователь. Діти, а скажіть мені, будь ласка, звідки з'являються калюжі? **Відповіді дітей** (після дощу, тане сніг тощо).

Вихователь. А де ховається дощик?

Відповіді дітей. (У хмаринках).

Вихователь. Зараз наші маленькі дослідники покажуть, як з'являються калюжі. Діти сідайте тихенько за столи нашої лабораторії.

(Стіл №2 – пластикові тарілки – 9 шт.; губки – 9 шт.; вода, серветки).

Вихователь. Правила у лабораторії такі – не шуміти, не кричати, слухати уважно вихователя. Добре?

Діти, візьміть у руки губки. Якого вони кольору?

Губки – це наші хмаринки!

Зараз вони які?

Відповіді дітей. (Легенькі).

Вихователь. Так, тому що в них немає води.

А тепер уявіть собі, що у нас в тарілках моря, океани, річки, з яких хмаринка набирає крапельки.

Вихователь. Давайте обережно, ось так, опустимо наші хмаринки і наберемо водичку.

Діти, а тепер трішки відіжміть губки – хмаринки, які вони стали тепер? **Відповіді дітей.** (Важкими).

Вихователь. Молодці! І ось з хмаринки починає капати дощик.

А які бувають краплинки?

Відповіді дітей. (Теплі – холодні, маленькі – великі тощо).

Вихователь. Давайте зробимо дощик, ось так!

Бачите, як з'являються калюжі? А тепер покладіть хмаринку і витріть руки серветками.

Мої маленькі дослідники підійдіть до цього столу, присядьте.

(Стіл № 3 – стаканчики з водою, пензлики, фарби).

Вихователь. Яка вода у ваших склянках?

Відповіді дітей. (Чиста, прозора тощо).

А як ви гадаєте, якщо додати у воду будь-яку фарбу, вона змінить колір?

Відповіді дітей.

Вихователь. У вас у кожного є склянка з водою, пензлик, фарба.

Давайте перевіримо. Яка тепер стала вода?

Робимо висновок – що вода може змінювати свій колір.

Вихователь. Настя! Тобі подобається у нас? І дослідники мої, які молодці, розумні.

А вода стала якою?

Відповіді дітей.

Вихователь. Діти, а ви любите сюрпризи?

Сюрприз (стіл № 4 – миска з водою, рідке мило).

Вихователь. За допомогою води ми можемо не тільки варити їсти, купатися, прати, а ще й... (відкриваю миску з водою, чаклую).

Ось чиста вода, я додам трохи рідкого мила, розмішаю ложкою. Дивіться, яка стала вода?

Відповіді дітей.

Вихователь. Давайте пограємо з мильними бульбашками.

Діти! Настю чекає її друг Максим. Давайте подаруємо їм мильні бульбашки і вони разом теж будуть грати.

Дівчинка. Дякую вам усім за допомогу, за подарунок. Мені у вас дуже сподобалось. Тепер я чиста, весела, радісна. Я дізналась звідки з'являються калюжі. До побачення.

Всі разом. До побачення, приходь до нас ще.

Підсумок заняття.

Вихователь. Діти, вам сподобалось бути дослідниками? Що вам сподобалося більше всього? Бережіть воду, діти, закривайте крани, не кидайте сміття у воду.

Можна зробити висновок, що завдяки дослідам, діти відчують велику радість, здивування від своїх маленьких відкриттів, які викликають у дітей почуття задоволення від виконаної роботи.

Спілкування - необхідна умова для формування готовності дітей із затримкою психічних процесів до шкільного навчання

Світлана ОБАДІНА, вихователь

Спілкування для людини - середовище її проживання. Без спілкування, як без повітря, людина не може існувати. Спілкування допомагає організувати спільну роботу, намітити і обговорити плани, реалізувати їх. Без спілкування неможливе формування особистості людини, її виховання, освіта, розвиток інтелекту.

Готовність дітей до шкільного навчання, припускає певний рівень розвитку психічних процесів, що забезпечують включення дитини в нову для нього систему соціальних відносин, а також успішне оволодіння читанням, рахунком, письмом, рішенням арифметичних завдань. Останнім часом зріс відсоток невстигаючих учнів, які за ряду причин не змогли адаптуватися до умов шкільного навчання. Однією з причин шкільної дезадаптації є недостатня сформованість комунікативної діяльності дошкільників. У зв'язку з цим виникає необхідність створення необхідних педагогічних умов і прийомів формування компонентів комунікативної готовності до школи і впровадження їх у роботу з дітьми із затримкою психічних процесів.

У дітей із затримкою психічного розвитку є труднощі в формуванні комунікативних навичок. Недосконалість комунікативної сфери не забезпечує процес спілкування, а значить, і не сприяє розвитку мовленнєвої та пізнавальної діяльності, перешкоджає оволодінню знаннями. Більшість дітей із ЗПР насилу вступають в контакт з однолітками і дорослими, їх комунікативна діяльність виявляється

обмеженою. Вони краще себе почувають наодинці з самим собою.

Комунікативна готовність до школи вихованців дошкільного навчального закладу - готовність вихованців до нових форм спілкування, новому відношенню до навколишнього світу і самого себе.

Тому, однією з задач, які ставлять перед собою працівники груп дітей із ЗПР – навчити дітей спілкуватися. А це значить:

- + - навчати агресивних дітей навичкам безконфліктного спілкування, підпорядкування, а також терпимості і компромісу;
- + - розвивати у замкнутих і невпевнених у собі дітей смак до спілкування, потребу у розширенні адекватних соціальних контактів, вміння знімати у них комунікативну тривожність;
- + - включати ізольованих і знедолених дітей у спільну різнопланову діяльність колективу;
- + - схвалювати, обговорювати будь-які прояви доброго, уважного ставлення до однолітків;
- + - забезпечувати кожній дитині індивідуальну компенсаторну психологічну підтримку;
- + - закріплювати групові норми гуманного ставлення, миролюбності, гуманістичних установок і звичок через доступні форми соціального поводження (наприклад, організацію ситуацій взаємодопомоги, взаємотурботи, привітання з днем народження).

Розвиток комунікативних навичок відбувається протягом усього перебування дитини в дитячому саду, пронизує всі види діяльності дошкільників: ігрову, конструктивну, навчальну, образотворчу та ін.

Складаючи перспективний план, ми включаємо такі теми: «Як ми спілкуємося» - діти знайомляться з різними способами спілкування, вчаться розуміти емоції співрозмовника по його жестам і міміці; «Будемо ввічливі» - використання в мові важливих слів, дотримання правил поведінки під час розмови; «Давайте дружити» - низка занять на таку тему розвивають у дітей уміння розуміти один одного, вчать взаємодіяти з однолітками; «Наші добрі справи і вчинки» - заняття націлені на подолання небажаних рис поведінки і звичок, формування адекватної поведінки.

В дошкільному віці провідним видом діяльності є гра, за допомогою якої задовольняються різноманітні потреби дітей (у тому числі і в спілкуванні). Театралізована діяльність є ефективним засобом розвитку особистості дитини, оскільки носить ігровий характер, здатна захопити його, задовольнити потребу в активній дії, багата можливостями самоствердження і самовираження дитини, що особливо важливо при роботі з дітьми із ЗПР. Театралізована діяльність дозволяє вирішувати багато проблемних ситуацій від особи будь-якого персонажа. Це допомагає подолати боязкість, пов'язану з труднощами спілкування, невпевненістю в собі.

Під час театралізації казки «Теремок» діти бачать, що персонажі доброзичливі, не залишають один одного у біді і самі стають більш уважними до один одного, добрими. Під час розмови героїв казки, вони вчаться спілкуватися, вирішувати конфліктні ситуації.

Також, щоб навчити дітей спілкуватися використовуємо багато комунікативних ігор. Це такі, як: «Посмішка», «Комплімент», «Сонечко», «Кулька дружби». Вони націлені на розвиток вміння встановлювати контакт між дітьми, на виховання дружніх стосунків, вміння бути ласкавим, доброзичливим, вміння слухати своїх товаришів.

На цьому фото проводиться гра «Кулька дружби». Вона виховує дружні стосунки між дітьми, розвиває атмосферу поваги, значимості кожної особистості. Її можна використати, якщо бачиш, що хтось з кимось посварився, а також просто, щоб нагадати дітям, що «ми одна сім'я».

Вихователь з дітьми стають в коло. Педагог передає кульку зі словами «Іллюша, я твій друг!». І так діти передають кульку один одному. Вихователь в кінці робить підсумок: «Молодці, діти. В нашій групі всі

діти дружні, а друзі ніколи, нікого не ображають».

Сюжетно-рольові ігри також сприяють розвитку у дітей комунікативних навичок. На фото діти грають у ігри: «Космонавти», «Оркестр».

Звичайно, дітей дуже об'єднує колективна робота. Це ми можемо спостерігати і під час образотворчого мистецтва. Діти, працюючи разом, малюючи свій фрагмент картини, створюють цілу картину. А потім разом милуються її красою, результатом.

Праця на вулиці також згуртовує дітей. Вони вчаться допомагати не тільки дорослим, а й одне одному, діти спілкуються, а вихователь допомагає зробити висновок, що тільки разом, гуртом, ми можемо досягти чистоти і краси на майданчику.

У дітей із затримкою психічного розвитку знижена потреба в спілкуванні як з однолітками, так і з дорослими. У більшості з них виявляється підвищена тривожність по відношенню до дорослих, від яких вони залежать. Діти майже не прагнуть отримати від дорослих оцінку своїх якостей в

розгорнутій формі, зазвичай їх задоволення оцінка у вигляді недиференційованих визначень «хороший хлопчик», «молодець», а так само безпосереднє емоційне схвалення (усмішка, погладжування і т.д.). Необхідно відзначити, що хоча діти з власної ініціативи вкрай рідко звертаються за схваленням, але в здебільшого вони дуже чутливі до ласки, співчуття, доброзичливого ставлення.

Неварто забувати, що спілкування дитини-дошкільника з дорослими не обмежується дошкільним закладом, воно починається і початково формується насамперед у сім'ї. Саме сім'я є першою школою виховання моральних почуттів дитини, навичок соціальної поведінки. Основним джерелом комунікації для дошкільнят із ЗПР є саме сім'я, мати. Аж до підліткового віку дорослий грає провідну роль в житті дітей і приймається ними як значуща особа. Однак батьки не завжди вміло взаємодіють і спілкуються зі своїми дітьми. Це свідчить про необхідність проведення роботи з батьками з метою вдосконалення їх соціальних умінь і навичок, поглиблення знань про особливості спілкування з дітьми з ЗПР.

*Спілкування - це відкриття інших
для себе і себе - для інших.
Ольга Муравйова*

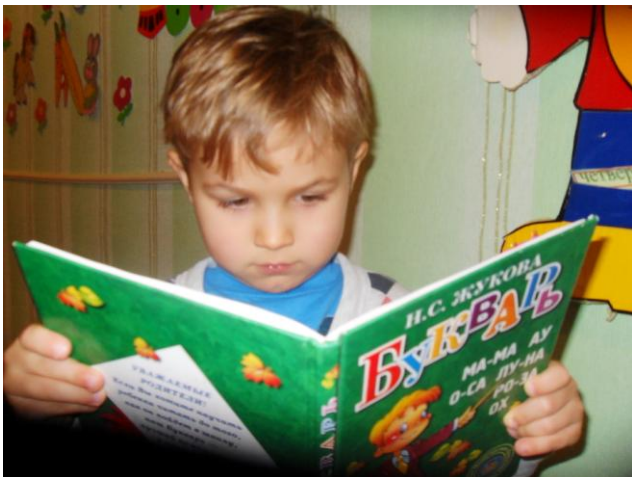

Вчимося читати граючись

Любов КУЗЬМИНСЬКА, вихователь

Багато батьків скаржаться на небажання дитини-першокласника читати. Діти відмовляються від цікавого спілкування зі світом книг, адже навколо так багато інших захоплюючих занять. Але є способи показати дитині, яким цікавим можуть бути розповіді та казки. І важливо не тільки навчити дитину читати, але і зробити так, щоб він цей процес полюбив.

Сучасний ритм життя, ріст науково-технічного прогресу, нові програми та технології навчання призводять до зростання вимог щодо підготовки дітей дошкільного віку до шкільного навчання. Сучасна початкова школа вимагає від майбутніх першокласників розвиненого фонематичного слуху, уміння здійснювати звуковий та складовий аналіз слів, речень, читати слова, нескладні речення та тексти.

Як свідчать численні психолого-педагогічні дослідження у дітей 4-6 років з'являється прагнення до звукового аналізу мови, інтерес до звуко-букв. Незалежно від того, навчаємо ми їх читати чи ні, діти самостійно починають засвоювати окремі букви і складати з них слова, щоб уникнути стихійності у засвоєнні грамоти, слід своєчасно починати організоване навчання. Дослідники (К.Д. Ушинський, Л.С. Вигодський, Н.І. Красногорський, Д.Б. Ельконін та інші) твердять, що навчання грамоти доступне для дітей вже у 5-6 років.

Навчання елементів грамоти відбувається на основі розвитку усної мови дітей (звукова культура, словникова робота, формування граматично правильної мови,

навчання розповідання та ін.) Одночасно слід працювати над розвитком спостережливості, пам'яті, мислення, уваги дитини.

Заняття з грамоти слід будувати так, щоб діти включались в активну пізнавальну діяльність, самостійно розв'язували поставлені перед ними завдання. Для цього широко використовують проблемні ситуації з розв'язанням мовних логічних задач, дидактичні вправи та ігри.

Навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти проводиться в декілька етапів.

Перший етап навчання дітей елементів грамоти – це ознайомлення зі звуками.

Багато авторів відзначають, що ефективніше починати його з ознайомлення дітей з немовними звуками. Для цього можна провести дидактичну гру «Що як звучить?» (папір, склянки з водою, брязкальце, барабан, дзвоник тощо).

Слід звернути увагу дітей, що це немовні звуки, адже їх ніхто не вимовляє, але ми їх чуємо. Під час прогулянки добре запропонувати дітям визначити, які немовні звуки вони чують: шурхіт листя, гуркіт чи гудіння автівки тощо.

Далі переходимо до ознайомлення з мовними звуками. Ще К. Ушинський запропонував вивчати звуки не в алфавітній послідовності, а починати з голосних звуків, потім перейти до ознайомлення з приголосними звуками. Цей метод є ефективним, тому ним користуються до цього часу.

Спочатку педагог пропонує дітям прослухати «пісеньки»: А-а-а, О-о-о, У-у-у, І-і-і, Й-й-й, Е-е-е. Він розповідає дітям, що ці звуки є мовними – ми їх вимовляємо. Вони називаються голосними, бо ми їх співаємо голосом.

Далі слід уточнити артикуляцію голосних звуків.

Педагог пропонує проспівати звуки у такій послідовності: А-О-У. Говорить, що ротик малює спочатку велике коло – діти проспівують: «А-а-а», потім середнє – «О-о-о», а потім зовсім маленьке – «у-у-у». Далі діти співають у такій послідовності: І-И-Е. Педагог каже, що тепер ротик усміхається – діти співають: «І-і-і», потім усмішка стає ширшою – «И-и-и», тепер він майже сміється – «Е-е-е». Педагог звертає увагу дітей на те, що коли ми вимовляємо голосні звуки, повітря виходить вільно, йому нічого не перешкоджає, наш ротик відкритий. Саме тому цей звук має таку позначку, як відкритий ротик - •.

Обов'язково потрібно звернути увагу дітей на те, що голосних звуків лише шість.

Закріпити знання дітей про голосні звуки можна за допомогою різноманітних ігор: «Який це звук?», «Упіймай звук». Гра «Оживи кружок», у якій діти по черзі натискають на символ голосного звука і називають будь-який голосний звук, допоможе дітям добре запам'ятати всі голосні звуки.

Для ознайомлення з приголосними звуками можна використати казку:

Жили-були шість голосних звуків, які вміли гарно співати. Поряд з ними жило ще багато звуків, але вони співати не вміли. Іншим звукам також дуже хотілося співати, та коли вони намагалися це зробити, у них виходило шипіти – «Ш-ш-ш», пихтіти – «П-п-п», свистіти – «С-с-с», бумкати – «Б-б-б» та видавати інші звуки, окрім співу. Коли хтось промовляв ці звуки, повітря не виходило вільно з ротика, а зустрічало перешкоду: то губки стуляться (М, П, Б), то спинка язика підніметься і закриє прохід (К, Х, Г). Тому ці звуки позначаються рисою - (неначе стулені губки).

Ці звуки можуть перешкоду зменшувати, ніби робити маленьку шпаринку, коли їх вимовляти не твердо, а м'яко не Б, а Бь, не Л, а Ль. У такому випадку і позначають їх інакше – двома рисками =.

Та найгіршим було те, що ці звуки не могли гратися, як голосні. Наприклад, стануть у пару А та У, і чуємо, як у лісі люди гукають один одного А-а-а-у-у-у. Поміняються місцями У й А – чути, як плаче дитина У-у-у-а-а-а. підбіжить І до А – це десь неподалік закричав віслучок - іа-іа-іа.

Як же хотілося сусідам голосних звуків теж так гратися! І ось вони попросили голосні звуки погратися з ними. Голосні звуки були добрими. Вони добре поміркували, як можна допомогти своїм сусідам і вирішили: щоб ті теж могли співати і так гратися, їм треба бути при голосних звуках. Сусідні звуки дуже зраділи. Відтоді вони стали називатися приголосними звуками. Тепер приголосні звуки стають у пару з голосними. Скажімо, стали у пару А та М, і чуємо, як мати годує малечу – ам, а стали разом М і У – замукала корова – му-у-у.

Так і потоваришували голосні і приголосні звуки.

Другий етап навчання дітей елементів грамоти – ознайомлення зі складами. Цей етап тісно пов'язаний з третім етапом, під час якого йде ознайомлення дітей з поняттям «слово».

Ознайомлення зі словами та складами можна провести у такий спосіб: спочатку повторити знання про голосні та приголосні звуки, потім перейти безпосередньо до складів та слів. Розповідь про них також може бути у формі невеличкої казки:

Голосні і приголосні звуки стали товаришувати і ходити парами. Але у деяких пар не виходило щось сказати. Наприклад, взяли за руки Д та И (скажемо всі разом: «ДИ»), але це нічого не означало. Вони дуже засмутилися, тому їх прийшли втішати звуки В та О і розповіли, що у них теж нічого не виходить (усі разом – «ВО»). Тож вони взяли всі разом за ручки: ДИ-ВО. Раптом прибігли інші звуки і почали їх вітати: «У вас вийшло ДИВО!» І дійсно це було диво, бо окремо вони нічого не означали, а разом склали слово – «диво».

Інші звуки теж почали ставати по двоє та навіть по троє, а потім підходили до інших таких групок і складали слова. Такі групки звуків почали називати складами, адже з них складається слово.

Звуки утворювали склади а, потім об'єднувалися в слова. Але помітили, що приголосні звуки не можуть самі утворювати склади, а тільки за допомогою голосних звуків. Тоді біля одного голосного могло зібратися два, а інколи і три приголосних звука. А голосні звуки можуть утворювати частинки слова – склади – і без приголосних. Тож звуки прийшли до висновку, що скільки у слові голосних звуків, скільки і складів.

Після ознайомлення з поняттям складу діти вчаться визначати кількість складів, підставляючи руку під підборіддя: скільки разів воно торкнеться руки під час промовляння слова, стільки у тому слові і складів.

При ознайомленні дітей з поняттям «слова» варто звернути увагу на те, що поєднання звуків в слові і просто поєднання різноманітних звуків відрізняється тим, що слово має значення, а просте поєднання звуків значення не має.

На четвертому етапі навчання дітей грамоти починаємо знайомити з реченням.

Щоб більше зацікавити малят і швидше навчити читати, пропоную використовувати «кольорові» звуки. Придумайте разом з малюком кожному звуку свій колір. Краще починати з голосних, (наприклад: а – червоний, у – оранжевий, о – жовтий і т.д.), а потім послідовно додавати кольорові приголосні (м – синій, н – зелений і т.д.).

Поєднуючи звуки в пари, отримуємо кольорові склади. На цьому етапі діти з задоволенням «читають» «кольорові слова» (див. д/г «Кольорове слово»), викладені з кольорових фішок квадратної або круглої форми. На цьому етапі починаємо знайомити з літерами. Достатньо написати літеру на кольоровій фішці (див. д/г «Кольорове лото»).

Дидактична гра «Кольорове слово»

Мета: закріпити кольорові звуки, вчити малят поєднувати їх в склади та слова.

Хід гри

Діти отримують картку з зображенням будь-якого предмета і викладають на столі слово з кольорових фішок (наприклад: мак – синій, червоний, фіолетовий).

Дидактична гра «Кольорове лото»

Мета: вправляти малят в читанні закритих та відкритих складів та вчити викладати звуковий ланцюжок, поєднуючи однакові звуки.

Хід гри

1. Грають від 2 до 4 гравців, як і в звичайній грі «Лото» діти отримують по 6 фішок. Ведуча кладе першу картку – склад, а далі вже по колу діти викладають звуковий ланцюжок (можно читати). Виграє той, хто викладе усі картки.
2. Між гравцями діляться картки – склади (порівну). Переможе той, хто більше складе слів.

Тепер, знаючи, як навчити дитину читати, підійдіть до цієї справи відповідально і серйозно. Рухайтесь разом з ним поступово вперед і через деякий час малюк потішить вас своїми першими самостійно прочитаними фразами.

Здорове тіло – здоровий дух

Олена СТЕПАНЕНКО, вихователь

В умовах модернізації сучасної освіти, покращання якості освітніх послуг, стану здоров'я дітей, профілактика захворювань і корекція виявлених порушень у дітей є одним із пріоритетних напрямків державних національних проектів.

Здоров'я – це найважливіша праця педагога. Фізичне виховання дітей вирішує оздоровчі, освітні й виховні завдання. Охорона життя, зміцнення здоров'я, поліпшення фізичного розвитку, фізкультурне вдосконалення й підвищення працездатності організму дитини, а також загартування є першочерговими завданнями.

У процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку необхідно розв'язувати й освітні завдання: формування рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей, прищеплення навичок правильної постави, навичок гігієни, освоєння спеціальних знань.

Фізичне виховання дає великі можливості для здійснення виховання етичного, розумового, естетичного, трудового. При правильно організованих заняттях фізичними вправами створюються сприятливі умови для:

- виховання позитивних рис характеру (організованість, дисциплінованість, самостійність, активність);
- етичних якостей (чесність, справедливість, товариськість, взаємодопомога, уміння займатися в колективі, відповідальне виконання доручень);
- прояву вольових якостей (сміливість, рішучість, наполегливість у подоланні труднощів, упевненість у своїх силах, витримка).

Добре організована робота з фізичного виховання багато в чому сприяє розумовому розвитку дітей, оскільки забезпечує оптимальні умови для нормальної діяльності нервової системи й інших систем організму, що у свою чергу допомагає кращому сприйняттю та запам'яттю інформації.

На заняттях фізичними вправами в дітей розвиваються всі психічні процеси (сприйняття, мислення, пам'ять, уява тощо), а також розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення). Слід домагатися того, щоб діти вміли творчо користуватися набутими знаннями й навичками у своїй руховій діяльності, виявляючи активність, самостійність, кмітливість, допитливість, винахідливість.

При цьому важливо виховувати позитивні емоції, які добре впливають на роботу всіх органів та систем організму, забезпечують швидкість і міцність формування рухових умінь та навичок.

Тож змістовна сторона рухового режиму дошкільників спрямована на розвиток розумових, духовних і фізичних здібностей дитини. Все це дає можливість підготувати дитину до школи.

На вітрильному кораблі – до нових знань

Ірина ЗУБРИЦЬКА, вчитель-дефектолог

Навчити дитину дошкільника із затримкою психічного розвитку вчитися, вчитися з інтересом та задоволенням, засвоювати основи математичних знань та вірити у свої сили є однією із важливіших цілей корекційної освіти. Успіхів у цій роботі можна досягти тільки за умови опори на провідну ігрову діяльність віку. Особливе місце в системі корекції займають ігрові технології та створення розвивального середовища.

Знання та вміння, які дитина набуває в дошкільний період життя, стають фундаментом для навчання у початкових класах. Успішність формування математичних уявлень знаходиться у прямій залежності від того, на якій ступені чуттєвого пізнання стоїть дитина, наскільки, досконало його уявлення про відношення реальних предметів. Дітям із затримкою психічних процесів характерна пізнавальна пасивність, зв'язана зі зниженням інтересу, а також несформованістю довільної діяльності та самоконтролю.

Корекційну направленість дошкільного навчання забезпечуємо максимальним використанням на заняттях предметно-практичної діяльності. Зв'язки та відношення між предметами діти «відкривають» за допомогою аналізу, порівняння, виявлення взаємозв'язків. Усі математичні поняття дитина усвідомлює в процесі активної діяльності: в іграх, діючи з різноманітними предметами, спостерігаючи за діями педагога, виконуючи графічні завдання.

Мотивація ігрової діяльності забезпечується її добровільністю, можливістю вибору та елементами змагань, задоволення потреб в самоствердженні, самореалізації. Знання, отримані в цікавій формі, у формі дидактичної гри, засвоюються дітьми швидше, міцніше та легше, ніж ті, які побудовані з однотипними вправами.

Тому для ефективного проведення корекційно-відновлювальної роботи з дітьми із ЗПР ми розробили сенсорно-математичне панно. Воно багатофункціональне, легке у використанні для індивідуальних та підгрупових занять. Мета його створення – це перш за все, розвиток сприйняття, сенсорних здібностей у дітей тому, що саме це є фундаментом розумових здібностей.

Панно сприяє розвитку дрібної моторики пальців рук, уваги, пам'яті, мислення, розвитку зв'язного мовлення, поповненню активного словникового запасу та допомагає дітям сформувати навички орієнтування у просторі. Заняття з використанням панно проводимо в ігровій формі. Педагог пропонує дітям вирушити в казкову подорож по морю на нашому вітрильному кораблі. А щоб стати справжніми моряками, нам треба пройти підготовку, або закріпити знання. Для цього відправляємось на корабель. Спочатку треба познайомитись, привітатись з нашим чарівним вітрильником (розвиток комунікативних здібностей), і він спустить свої вітрила (знімаємо з гудзика вітрильник).

Колір, форма та розмір

Гра «Якого кольору?»

Кольори на вітрильнику представлені у спектрі семи відтінків веселки, ще додали чорний та білий. Кожний колір асоціативно пов'язаний з предметом, який його характеризує. Наприклад, якщо червоний колір – то помідор, жовтий – лимон.

Поради дефектолога

Як показала практика, це дуже важливо для розвитку сприйняття та запам'ятовування кольорів у дітей із ЗПР.

Гра «Якої форми віконечко», «Знайди предмети за вказаною формою»

Якщо ми спустимося у трюм корабля, то побачимо віконечка, вони різної геометричної форми: круг, овал, трикутник, прямокутник, квадрат та ромб. Для закріплення знань у дітей, знаходимо на вітрильнику предмети відповідно вказаної форми. Наприклад, якщо предмети круглої форми - то помідор, сонечко, квіточка незабудка та сніжинка; якщо трикутної – морква, вітрило та краплинка.

Порівнюємо за розміром предмети: хмаринки, чайки та промінчики у сонечка.

Розвиток тактильної чутливості

Гра «Знайди пару на дотик»

На окремому аркуші паперу представлені зразки відповідних тканин, що і на віконечках вітрильника. Потрібно на дотик знайти пару, такий самий зразок тканини, що і на вказаному віконечку вітрильника.

Числа та цифри

На вітрильнику цифри представлені по горизонталі та вертикалі, парні - синього кольору, а непарні - червоного, нуль – зеленого кольору. Малята пальчиком обводять цифру та називають її. Для ефективного запам'ятовування підключаємо максимальну кількість аналізаторів: зоровий, слуховий, тактильний. Закріплюємо прямий та зворотній рахунок від 1 до 10, називають сусідів, вказаного педагогом числа.

Гра «Назви, яка цифра?», «Назви сусідів числа», «Скільки бочонків на канаті?», «Підбери до кожного канату відповідну цифру», «Яка мотузка довше? (коротше?)», «Яка цифра більша або менша? Порівняй».

По горизонталі (для дітей кажемо - на палубі) цифри від 1 до 10 розміщено зліва направо, щоб спуститись у трюм корабля, треба скористатися «канатами». Під кожною цифрою на трюмі прикріплюється мотузка на липучці з відповідною кількістю бочонків, які мають, як і цифри, два кольори:

червоний та синій. Дітям потрібно відповідно цифри підібрати «канат» і повісити його. Вони порівнюють мотузки за довжиною, роблять висновки: де довша, а де коротша, відповідно довжині порівнюють і цифри. Дошкільнята отримують практичний досвід, роблять логічні висновки.

Гра «Порахуй предмети та назви цифру», «Порівняй цифри»

Цифри по вертикалі (на щоглі (рос. мачта) від 0 до 10 розміщені з відповідною цифрі кількістю предметів (форма вітрильника). Діти спочатку рахують предмети, а потім закріплюють цифру. Завдяки комплексному показу складу чисел від 1 до 10, малята отримують знання, що кожна наступна цифра більша попередньої на один. Скільки треба додати до 4, щоб отримати 5. Пальчиком рахують по панно предмети. Порівнюють їх.

Орієнтація у просторі

Гра «Знайди скарби»

Граємо у гру «Пригоди за скарбами»

Щоб знайти морські скарби, треба правильно виконувати команди руху по клітинках вітрильника. Наприклад, покажи цифру 5 - на палубі, потім дві клітинки вгору, дві ліворуч та одна вниз. Що знайшли? Дітям ця гра дуже подобається, вони із задоволенням грають.

Для підвищення рівня загального розвитку дітей із ЗПР надзвичайно важлива роль регулярних занять. На заняттях діти отримують знання та уміння, та головне - вони привчаються слухати та виконувати вимоги дорослого, підкоряти свої дії заданим правилам. Все це – важлива передумова майбутньої діяльності, вміння самостійно вчитися, отримувати знання.

Школа

Школо наша, школо,
Приголуб нас, мила,
Пригорни усіх нас,
Як голуб під крила.
Ти нас всіх научиш,
Як у світі жити,
Як зло обминати,
А добро чинити.
Бджілоньки на квітах,
Дітоньки – до школи,
Там збирають мудрість,
Як мед у полі бджоли.

М.Підгірняка

Психолого-медико-педагогічний консилиум в дошкільному закладі

Тетяна ГОРДІЄНКО, вихователь

Підготовка до школи – важливий етап в житті дошкільника. З метою забезпечення наступності та взаємодії між дошкільною та початковою освітою, здійснення контролю за виконанням завдань дошкільної освіти та додержання вимог Базового компоненту дошкільної освіти, керуючись інструктивно-методичними рекомендаціями «Про забезпечення взаємодії в освітній роботі з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку» кожного року в ДНЗ № 9 «Ромашка» організовується робота психолого-медико-педагогічного консилиуму з дослідження готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі.

До участі в консилиумі запрошуються не тільки працівники та діти дошкільної установи, а і представники адміністрації, які відповідають за організацію навчально-виховного процесу в початкових класах, учителі майбутніх першокласників, практичні психологи, батьки і діти, які не відвідують дошкільні заклади. За результатами ПМПК складаються списки майбутніх першокласників.

У 2014-2015 навчальному році робоча група з підготовки та проведення консилиуму

переглянула інтегроване заняття в старшій групі «Країна здоров'я».

Мета:

- узагальнити знання та навички дітей щодо збереження та зміцнення здоров'я;
- продовжувати вчити виконувати звуковий аналіз слів, ділити слова на склади, складати речення;
- розрізняти голосні, приголосні тверді і м'які звуки;
- вчити називати числа від 1 до 10, розрізняти лічбу в прямому та зворотному порядку;
- вправляти у розв'язанні нескладних задач;
- закріпити знання дітей про геометричні фігури;
- розвивати інтонаційну виразність мовлення, фонематичний слух, пам'ять, увагу і мислення;
- виховувати дбайливе ставлення до свого здоров'я.

Хід заняття

(Діти під музику виходять на килимок)

Вихователь: - Діти! Добрий день завжди треба починати з гарного настрою и веселої посмішки. Тож давайте подаруємо один одному і нашим гостям посмішки та привітання.

Привітання

«Доброго ранку! Доброго дня!

Всіх вітає дівчора!

Бажаєм здоров'я, бажаєм добра,

Доброго ранку! Доброго дня!»

Вихователь: - Чи всі діти здорові? А що таке здоров'я? (сила, краса, розум, гарний настрій) А що потрібно робити, щоб бути здоровими (мити руки з милом, їсти овочі і фрукти, загартовуватися, гуляти на свіжому повітрі, провітрювати кімнату, займатися спортом)

Діти, а ви пам'ятаєте спортивне родинне свято? Ви так змагалися з батьками – молодці! А хто з вас пам'ятає вірші про здоров'я?

Дитина:

«Всюди друзів ми знаходим
З ними, як одна сім'я,
Але нам без друга – спорту
Не прожити, ані дня!»

Дитина:

«Фізкультура, спорт, здоров'я
Речі кожному потрібні.
Бути сильним і здоровим –
Це найбільша радість в світі!»

Дитина:

«Спорту день і фізкультури
Зустрічаємо ми радо
Мріє мама, прагне тато,
Щоб здоровим росло чадо!»

Дитина:

«Ми щодня по розпорядку -
Всі виконуєм зарядку,
Щоб здорові були діти –
І ніколи не хворіли!»

Вихователь: - Які молодці, які розумні, а хто пам'ятає прислів'я про здоров'я?

Здоров'я - всьому голова.
Здоров'я – за гроші не купиш.

У здоровому тілі – здоровий дух.
Здорова дитина – щаслива родина.
Здоров'я – це спорт.

Вихователь: - А які види спорту ви знаєте? А давайте ми ці слова поділимо на склади (бокс – боксер, футбол – футболіст, хокей – хокеїст, плавання – плавець, зарядка, гімнастика)

Вихователь: - Діти ви молодці, розумні, а спробуйте відгадати загадку.

«Хто людей з біди рятує

І хвороби всі лікує,
Назначає процедури,
І пігулки, і мікстури»

(Лікар)

Стук у двері. Заходить лікар.

В руках у лікаря великий бутафорський термометр і аптечка.

Лікар Айболить: - Здрастуйте, діти!

Діти: - Здрастуйте!

Лікар Айболить: - Здоров'я в порядку?

Діти: - Спасибі зарядці!

Лікар Айболить: - Сьогодні вранці до мене зателефонували звірята, щоб я поспішив їх від застуди лікувати. Але, проходячи біля вашого дитячого садочка, почув, що ви проводите заняття, в якому говорите про спорт і здоров'я. Зрадів я цій події і прийшов спершу до вас, щоб всіх оглянути і переконатися, що ви здорові, бо спортом займаєтеся.

Діти: - Всі здорові і до перевірки готові!

Лікар Айболить: - Молодці! Прошу всіх рівненько стати, все, що накажу – робити!

- Всі дихайте!

- Не дихайте!

- Все в порядку, спочивайте!

- Дружно руки підіймайте!

Готуємось до школи

- Все чудово, опускайте!
- Нахиліться, розігніться!
- Станьмо прямо, усміхніться!
- А тепер зроблю ще одну процедуру – всім поміряю температуру.

Лікар Айболить своїм термометром міряє дітям температуру.

Лікар Айболить: - Чудово! Оглядом я задоволений,

Бо ніхто з дітей не хворий,
Всі веселі і здорові,
До заняття усі готові!

Лікар Айболить: - Щось малеча притомилась,

Мабуть трішечки втомилась!

Треба трохи відпочити
Фізкультпаузу зробити.

(Музична фізхвилинка)

Лікар Айболить: - Ой, вибачте, я поспішаю
Звірята вже мене чекають,
Будьте здорові і кмітливі,
Розумні милі і красиві.

Вихователь: - До побачення!

Вихователь: - Діти! Відпочили, а тепер проходьте і тихенько сідайте за столи.

А ви знаєте, щоб бути здоровими, треба дотримуватись режиму дня?

(Виставляю 1 малюнок «Ранкові процедури»)
Що ви бачите на малюнку? Діти, давайте за сюжетом складемо речення. А які бувають речення? (довгі і короткі)
(Діти складають речення)

Виставляю 2 малюнок «Ранкова гімнастика».

Виставляю 3 малюнок «Прогулянка».

Вихователь: - Молодці! Я дуже вами задоволена.

А скажіть мені, будь ласка, з чого складаються речення? (слів).

А слова? (звуків).

А які бувають звуки? (голосні і приголосні).

Якою фішкою позначають голосні звуки? (кружечок).

Які бувають приголосні? (тверді і м'які).

Якими фішками вони позначаються? (- це твердий приголосний, а = це м'який приголосний).

Виставляю 4 малюнок «Сон».

Вихователь: - Діти, подивіться на малюнок і скажіть, що ще допомагає бути здоровим? (сон, міцний сон).

Давайте зробимо звуковий аналіз слова СОН.

(Діти беруть звукові фішки і викладають за столами, одна дитина біля дошки).

Виставляю 5 малюнок «Діти п'ють сік».

Вихователь: - Що потрібно ще вживати, щоб здоровими нам стати?

Спробуємо зробити звуковий аналіз слова СІК.

(Діти беруть звукові фішки і викладають за столами, одна дитина біля дошки).

Вихователь: - Діти! Складіть звукові фішки і відкладіть їх на край столу.

З чого виготовляють сік? Які фрукти ви знаєте?

Увага! Відповідати треба тихо, по черзі, піднімаючи руку – ви вже такі дорослі.

Вихователь: - Діти! Подивіться у кошику дуже багато фруктів (показую дітям – вони називають). Для того щоб нам їх порахувати, давайте з вами повторимо пряму та зворотну лічбу від 1 до 9.

Вихователь: - Рахуєте ви гарно, а чи знаєте ви сусідів числа, зараз подивимось. (Індивідуально запитую дітей).

Вихователь: - Зараз трішки пограємо. Я буду плескати в долоні, а ви уважно слухати та показувати відповідну цифру. Для гри візьміть касу цифр.

Вихователь: - Молодці! Я дуже вами сьогодні задоволена. Увага!

«У кошику було 4 фрукта, а якщо я додам 1 фрукт. Скільки всього фруктів буде у кошику?» ($4+1=5$) Давайте цю задачу викладемо за столами, а один – біля дошки.

Діти! Скільки у кошику фруктів? 5! А якщо я 1 фрукт заберу, скільки фруктів залишиться у кошику? ($5-1=4$)

Вихователь: - Вітаміни будемо вживати і здоровими зростати.

(Діти відкладають каси цифр).

Вихователь: - Діти! А які ви знаєте геометричні фігури?

У якої фігури усі сторони рівні? У якої фігури не має кутів? Яка фігура має три кути?

Вихователь: - Діти! Я сьогодні на занятті побачила, що ви дуже багато знаєте. А коли підете до школи – будете знати ще більше. У вас будуть цікаві уроки. А ви бажаєте йти до школи? Я бажаю вам успіхів – і не забувайте про головне – бути здоровими!

Готуємось до школи граючись

Ганна САЛІЙ, вихователь

Головний вид діяльності дошкільника - це гра. Гра – це «чарівна скринька », за допомогою якої можна малечу навчити читати, писати, спостерігати, розуміти. Загальне правило: чим раніше дитина почне гратися, тим більших висот зможе досягти. Процес підготовки дитини до школи починається ще з раннього віку.

Головна мета – навчити дитину отримувати задоволення від процесу навчання, пізнання власних думок та перших, хай невеликих перемог.

Ось декілька ігор, які можна використати в побуті:

МАЛЕНЬКИЙ АПТЕКАР

Мета: розвиток дрібної моторики, уточнення рухів пальців рук, координації.

Матеріал: на маленькій таці — пінцет, чашка з намистинками та ємність із відсіками для них. Намистинок у чашці міститься рівно стільки, скільки є відсіків у ємності. Кожний відсік має бути пофарбований під кольори відповідних намистин. Спочатку можна використовувати більше намистинок.

Хід гри:

Ведучий розповідає про роботу аптекарів, про те, як вони виготовляють різні ліки. Потім показує, як можна за допомогою пінцета перекладати намистини і пропонує дітям власноруч заповнити відсіки намистинами. Коли ємність заповнена, намистини за допомогою пінцета перекладають назад.

Гру можна ускладнити, змінюючи розміри намистин і ємності, відсіків. Однак варто врахувати, що гра досить складна й потребує від дитини крайньої концентрації уваги та внутрішнього контролю. Якщо в дитини намистина падає на тацю, вона завжди сама зможе виправити помилку.

Гра вимагає великої точності в рухах. За кожну вдалу дію варто заохочувати дитину, хвалити її.

ЗНАЙДИ СЮРПРИЗ

Мета: розвиток дрібної моторики рук, координації рухів; навчання терпіння.
Матеріал: фантики (10—15 шт.), дрібні предмети (значки, гудзики й т. ін.), повітряна кукурудза, горіх.

Хід гри:

Ведучий загортає значок у чотири-п'ять фантиків. Дитина має розгорнути всі фантики, обережно скласти їх і отримати приз. Дитині пропонують два-три «сюрпризи».

Поради батькам, щодо підготовки дитини до школи:

- Не займайтеся з дитиною, коли в неї поганий настрій або перевтома;

- Будьте терплячими, допомагайте дитині;
- Дайте можливість дитині відчувати себе переможцем;
- Вчіть малечу уважно слухати завдання та запам'ятовувати його;
- Навчання не повинно обмежуватись роботою за столом або партою.

Таке відношення до виконання завдань допоможе виховати відповідальність, охайність та увагу, а це в свою чергу стане задатком успіху вашої дитини.

Права дитини

У світі всі малята —
і хлопчики й дівчата —
повинні право мати
щасливими зростати.
В турботливій країні,
у люблячій родині
мужнітимуть здорові
біляві й чорноброві.
Бо очі карі й сірі
у злагоді та мирі
не плачуть, а сміються,
що «дітками» зовуться.

Леся Вознюк

Готуємось до школи з раннього дитинства

Лідія ВАСЕЧКІНА, вихователь

Підготовку дітей до школи необхідно починати з раннього віку. Основною діяльністю дітей третього року життя є гра. Саме засобами гри малюк легко засвоює складні дії та поняття. Дитячі ігри задовольняють прагнення малюків до руху, дії, осмислення вражень та набуття важливих умінь та навичок. В своїй групі ми використовуємо ігри для розвитку слухового сприйняття, розвитку мовлення, розвитку уваги, розвитку уяви та творчого мислення, ігри для сприйняття кольорової гами, ігри для розвитку пам'яті, ігри для розвитку тактильних відчуттів, математичні ігри.

Ігри для розвитку слухового сприйняття

Розвиток слухового сприйняття та уваги дитини необхідний для удосконалення її вміння зосереджуватися на звукові. Без цієї здатності малюку неможливо навчитися слухати і розуміти мову, точно виконувати прохання та доручення оточуючих.

Ігри та вправи для розвитку слухової уваги привчають дітей прислухатися до почутого, навчають їх співвідносити слово із відповідним предметом або його зображенням, чітко вимовляти одно-, дво- та багатоскладові слова.

Під час таких ігор слід спонукати дитину давати відповіді на запитання, голосно та тихо відтворювати звуконаслідування, розрізняти на слух близькі за звучанням звукосполучення.

На формування слухової уваги малюка позитивно вплинуть прості пісеньки, відбивання ритму долонькою або притупуванням. Корисно також обігравати сюжети пісенок, народних потішок, залучаючи до цього дітей, змінюючи тембр та силу голосу, або наспівувати мелодії без слів.

Ігри та вправи для розвитку слухового сприйняття слід проводити в спокійній та неквапливій атмосфері, не підвищуючи голосу, адже досвід свідчить, що високий рівень шуму в приміщенні (голосні розмови, постійна гучна музика, або увімкнений телевізор) у значній мірі погіршує слухове сприйняття малюків.

Хто до нас озвався?

Мета: розвивати слухову увагу, пам'ять та слухове сприйняття.

Спочатку дорослий показує дітям малюнки, на яких зображені домашні та

свійські тварини і птахи, уточнює назву кожної з них та спонукає до відповідного звуконаслідування.

Казка оживає

Мета: удосконалювати слухову увагу та слухове сприйняття дітей.

Дорослий розповідає невелику казку, дійовими особами якої він пропонує побути гравцям. Кожен гравець отримує картку із зображенням відповідного персонажу.

Під час розповіді казки гравці виконують дії, які відповідають їх ролям.

Ігри для розвитку мовлення

Вирішальне значення для повноцінного розвитку малюків має своєчасне оволодіння мовою, багатством її висловлювальних і змістовних засобів. Мовлення тісно пов'язане з пізнавальним розвитком дитини, набуття нею необхідних комунікативних навичок, прищеплення малятам морально-етичних норм, загальнолюдських цінностей: доброти, душевної щирості, правдивості, любові до ближнього.

Якомога раніше навчити малюка правильній вимові, умінню помічати та виправляти мовленнєві помилки, будувати зв'язні речення та послідовно і чітко викладати власну думку – важливе завдання батьків та педагогів.

Позитивний вплив на процес розвитку мовлення молодшого дошкільника мають дитячі лічилки, потішки, невеличкі цікаві віршики тощо.

Під час мовленнєвих ігор та ігрових вправ необхідно стежити за правильною вимовою та наголосом в словах, звертати увагу малюка на якості, властивості того чи іншого предмета, використовуючи при цьому в своїй мові якомога більше прикметників для опису. Збагачайте мову дитини синонімами, омонімами тощо.

Попіклуйтеся про те, щоб ігрові мовленнєві заняття з вашими вихованцями були цікавими, веселими та принесли їм багато корисних і радісних хвилин!

Як співають птахи?

Мета: сприяти розвитку мовлення, удосконаленню артикуляційного апарату, знайомити дітей зі світом свійських та диких птахів.

Дорослий спонукає вихованців повторити услід за ним звуконаслідування голосів кожної пташки.

Ласкавий ведмедик

Мета: вчити дітей утворювати нові слова зменшувально-пестливої форми від заданих іменників та прикметників, закріпити назви частин тіла, виховувати у малят доброзичливість, лагідність.

На бабусинім подвір'ї

Мета: розвивати мовлення та артикуляційний апарат, поглибити уявлення дітей про свійських та домашніх тварин і птахів.

Є родини у звірят

Мета: сприяти розвитку мовлення, знайомити з основами формоутворення іменників – назв тварин.

Цікаві справи

Мета: активізувати вживання дієслів у різних формах, розвивати мовлення та логічне мислення.

Вихователь розповідає малюкам, що кожна людина може знайти для себе дуже багато різних корисних справ та занять, куди б вона не потрапила. Потім він просить дітей подумати і відповісти на запитання:

Що можна робити в лісі? (Гуляти, слухати пташок, збирати гриби, відпочивати).

Що робить мама на кухні? (Куховарить, смажить, пече, миє та витирає посуд).

Ігри для розвитку уваги

Важливою умовою та напрямком розумового розвитку дітей молодшого дошкільного віку є формування у малюків вміння зосереджуватися, спостерігати, концентрувати увагу на певному явищі чи об'єкті.

У цей період здатність дитини до запам'ятовування розвивається досить інтенсивно, тому що малюк отримує величезну кількість інформації. Діти 2-3 років добре удосконалюють у грі власні увагу та пам'ять. Різноманітні спеціальні ігри та ігрові вправи сприяють розвитку зорової, рухової та слухової уваги. Суттєву роль у цьому відіграє пізнавальний інтерес вихованців. Як правило, молодшим дошкільникам легше утримувати увагу на тому, що викликає у них цікавість, а також на чомусь незвичайному, яскравому та привабливому. Дорослому необхідно в процесі ігор викликати в дитини бажання засвоювати почуте, стимулювати процеси мислення, контролювати пам'ять та правильність засвоєння інформації.

Іграшка в кімнаті

Мета: кілька великих яскравих іграшок (м'яч, м'яка тварина, лялька, вантажівка та ін.)

Вихователь розкладає іграшки в ігровій кімнаті так, щоб вони були подалі одна від одної і їх місцезнаходження визначалось різними елементами інтер'єру (підвіконня, стіл, поличка, килим, шафа та ін.)

Потім дорослий просить дітей визначити іграшку за описом, знайти її і сказати, де вона була.

Наприклад:

Ця іграшка має колеса і великий кузов. Що це? (Машина.)

Знайдіть цю машину в кімнаті. Де вона була? (На підвіконні.)

Знайди пару

Мета: розвивати у дітей увагу, сприйняття, логічне мислення та вміння порівнювати.

Малюки повинні роздивитись картки і знайти до кожного предмета, що зображений на них, підходящу пару.

Математичні ігри

Важливу роль у розумовому, інтелектуальному та пізнавальному розвитку дитини молодшого дошкільного віку відіграють математичні ігри.

Метою таких ігор та ігрових вправ з малятами двох років є розширення та збагачення первинної орієнтації в кількісних відношеннях навколишньої дійсності, а також формування певних практичних навичок дітей, що необхідні їм для задоволення пізнавальних потреб.

Завданням математичних ігор для молодших дошкільників є формування, закріплення та розширення елементарних математичних понять:

Уявлень про число;

Про однину і множину (один, багато);

Орієнтацію в просторі та її основні напрямки (вгору, вниз, вперед, назад, вбік);

Просторове співвідношення предметів, їх величину (великий, маленький, такий самий).

Розклади овочі

Мета: закріпити знання про види та назви овочів; ознайомити дітей з поняттям «круглий», «довгастий», вчити малюків розмежовувати та класифікувати предмети за їх геометричною формою.

Вирушаймо в подорож

Мета: уточнити поняття «широкий», «вузький», розвивати вміння співвідносити предмети за розміром.

Вихователь показує малюкам вузьку та широку паперові смуги і пояснює, що це – дороги для машин. Потім дорослий дістає маленьку і велику машинки і просить вихованців показати, де машина велика, а де – маленька.

Після цього педагог спонукає малят визначити, яка дорога для якої машинки підійде.

Висока вежа

Мета: сприяти розвитку дрібної моторики, навичок класифікування, порівняння предметів.

Вихователь показує малюкам кубики і пропонує збудувати дві вежі різного кольору.

Наша пірамідка

Мета: вчити вихованців правильно називати та визначати кольори та поняття, що характеризують розмір заданого предмета відносно інших («великий», «більший», «найбільший», «маленький», «менший», «найменший» тощо).

Ігри для розвитку уяви та творчого мислення

В основі будь-якої розумової діяльності людини лежить мислення.

Мислення дитини – активний процес, який завжди носить проблемний, пошуковий характер, спрямований на рішення зрозумілої і привабливої для дитини задачі. У процесі мислення дитина пізнає оточуючу дійсність і вчиться сприймати її. Предмети та явища, які сприймає малюк, формують уяву про них. Вони зберігаються в пам'яті молодшого дошкільника у вигляді певних образів.

Розумові процеси дітей часто протікають в образній формі, на основі уявлень або фантазій про ті чи інші явища та предмети. Таке мислення ми називаємо творчим, образним.

Для того щоб розвиток сприйняття та уяви відбувався в дітей нормально, потрібно застосовувати різні методи навчання – словесні, наочні, практичні. Звичайно, вчити малюка правильно сприймати і уявляти навколишній світ потрібно в цікавій для нього формі. Набувати нових знань, вчитися думати і фантазувати, робити власні висновки і висловлювати судження дитина має також засобами гри.

Позитивну роль для розвитку уяви та творчості малюка відіграють ігри та ігрові

вправи образотворчого плану, різноманітні завдання з конструювання та будування, ігри – досліди, ігри – фантазії, сюжетно – рольові ігри тощо.

Відгадай, що я роблю?

Мета: сприяти розвитку спостережливості, образного мислення та уяви.

Дорослий показує вихованцям імітацію різних дій людини (без предметів). Наприклад, зображує миття рук, одягання різних предметів одягу, підмітання підлоги, розмову по телефону.

Дивовижні перетворення

Мета: сприяти розвитку творчої фантазії, образного мислення, розвивати мовлення, слухову пам'ять та пізнавальний інтерес до навколишнього світу.

Ігри для сприйняття кольорової гами

Розвиток дитячого сприйняття різноманітних кольорів та їх відтінків сприяє удосконаленню уваги дитини, вчить її спостережливості, розширює та збагачує сприйняття навколишнього світу.

Діти молодшого дошкільного віку в процесі різноманітної діяльності все краще засвоюють кольорову гаму та розуміють її. Добре, коли для цього проводять також спеціальні ігри та кольорові вправи.

Під час виконання таких завдань малюки не тільки запам'ятовують назви і вигляд того чи іншого кольору, але й вчаться розрізняти кольори, добирати однакові, схожі та протилежні фарби, відчувати внутрішній «настрій кольору».

Яскраве сприйняття барвистого світу, багато на палітру кольорів оточуючого малюків довкілля, допоможе виховати в дітях необхідні естетичні якості та почуття, навчити їх захоплюватися природою рідного краю, розуміти красу квітів, дивуватися неповторній картині вечірнього небосхилу, радіти різнокольоровому осінньому листю тощо.

Розклади м'ячики

Мета: сприяти розвитку уваги, вчити вихованців називати та сприймати основні кольори.

Який кубик зник?

Мета: розвивати спостережливість та увагу, вчити дитину розрізняти і називати основні кольори.

Ігри для розвитку пам'яті

Дитяча пам'ять заснована на запам'ятовуванні, збереженні та відтворенні різноманітної інформації.

У дітей молодшого віку, відбувається інтенсивний розвиток здатності до запам'ятовування й відтворення: пам'ять дитини постійно збагачується величезною кількістю знань про кольори та звуки, явища природи і різноманітні об'єкти та предмети, життєдіяльність людини тощо.

Розвивати пам'ять дитини краще в грі. Для цього використовують різноманітні ігри та ігрові вправи, спрямовані на удосконалення різних видів пам'яті малюка: наочно-образної, словесно-логічної, рухової, емоційної тощо, а також на формування у вихованців вміння зосереджуватися, пригадувати раніше побачене чи почуте.

Прекрасно тренує пам'ять малюка також читання казок, віршиків, потішок, розгадування загадок тощо.

У країні казки

Мета: сприяти розвитку пам'яті та уваги, пробуджувати у малят цікавість до народної казки.

Педагог пропонує малюкам уважно роздивитись малюнки і назвати казки, до яких вони намальовані, та їхніх персонажів. Потім вихователь спонукає дітей продовжити знайомі рядки з відповідних творів.

«Жили собі дід та баба, і була в них курочка ... (Ряба)».

«Послухалась баба діда, пішла в хижку, назмітала в засіку борошенця, витопила в печі, замістила яйцями борошно і спекла ... (Колобок)».

Що звучить?

Мета: сприяти розвитку слухової пам'яті, вчити дітей назвати музичні інструменти.

Дитяча гра – це підготовка до дорослого життя. Недарма вважають: хто в дитинстві добре та із захопленням грався, коли стане дорослим, працюватиме із таким самим захопленням й отримуватиме задоволення від праці.

"Дитина не може чекати щастя. Вона нетерпляча. Вона хоче і повинна бути щасливою сьогодні, зараз. І який же я педагог, якщо кожна секунда спілкування зі мною не робить її щасливою, і радісною і, звичайно ж, розумною і досвідченою?"

Ш.О.Амонашвілі

Маленькі економісти

Марина ПАВЛОВА, вихователь

Реклама по телебаченню, купівля, продаж, розподіл сімейного бюджету – далеко не повний перелік того, з чим доводиться зустрічатися дитині щодня. Можливо саме тому економічні процеси та поняття приваблюють малюків, і свої перші елементарні знання вони здобувають самостійно: з бесід з однолітками, перегляду телепередач, зі спостережень за батьками.

Пропоную вашій увазі конспект заняття з економічного виховання дітей старшого дошкільного віку «Ледарка».

Мета: створити умови для збагачення теоретичних знань дітей про економічне придбання та витрачання грошей. Ознайомити з грошовою одиницею. Узагальнити й систематизувати знання про властивості геометричних фігур, числового ряду. Закріпити вміння вирішувати задачі, встановлювати відношення “більше, менше”.

Хід заняття:

- У гості до нас завітали герої казок. Але дорогою, вони загубилися і не можуть знайти дорогу до своєї казки, давайте їм допоможемо.

Д/г “З якої казки герої?”

Всі герої розмістилися по казкам, і дякують вам.

- А чи любите ви казки?
 - Яка казка переносить нас з літа взимку? Давайте зараз ми туди потрапимо. Звучить музика, діти заплющують очі. Слухаємо уважно. Жили собі в одній хаті дві дівчинки — Рукодільниця та Ледарка, а з ними нянечка. Рукодільниця раненько вставала та за роботу бралася: води принесе, сорочку зшиє, хату підмете і ніколи їй не було нудно.

Діти, скільки дівчаток жило у хатинці?

А всього людей?

Які фігури вам нагадує хатинка?

А Ледарка сидить та мух порахувати не може, їй дуже нудно. Одного разу біда сталося. Пішла Рукодільниця до криниці по воду, опустила відро, мотузок і обірвався. Упало відерце в криничку. Як тут бути?

- Діти, як ви вважаєте, мотузок був довгим чи коротким? Чому був довгим? А став яким після того як обірвався?

Розплакалася бідолашна Рукодільниця, та сльозами горю не допоможеш, треба біду виправляти. Взялася Рукодільниця за новий мотузок та опустилась на самісіньке дно. Бачить а перед нею піч, а в печі пиріжок сидить, і промовляє: Я вже зовсім готовий, підрум'янився, хто мене з печі візьме, той зі мною і піде.

- Діти, який пиріг в печі? Що треба взяти Рукодільниці, щоб дістати пиріг.

Іде Рукодільниця далі. Перед нею сад, а в саду дерево стоїть, а на тому дереві золоті яблучка — листями шелестять.

- Діти, скільки в саду всього дерев?

- Скільки яблук висіло на дереві?

Рукодільниця іде далі. Дивиться, а перед нею Дідусь Мороз Іванович сидить. Привіталася Рукодільниця, та розповіла про свою біду. Мороз Іванович вислухав уважно, та запропонував дівчинці йому послужити та виконати завдання.

Фізхвилинка “Сніжинка”

- Діти я буду підказувати напрямок сніжинок, а ви плескайте долонями. Над головою, під коліном, біля правої руки, біля лівої ноги... Продовжуємо слухати казку і допоможемо Рукодільниці.

1) Д/г “Зварити борщ”

Перед дітьми овочі, діти вибирають овочі. Рахують їх, пригадують, які ще страви можна зварити з цих овочів.

2) Д/г “Будь уважним”

Дівчинка вклала спати свої іграшки: ляльку, ведмедика, неваляйку, мишеня і кошени. Яким за порядковим числом були кошени, лялька? Скільки всього іграшок було у дівчинці? Чи всі іграшки лягли спати? Чому.

3) Вправа “Залатай хустинку”

Діти “латають” хустинку фігурами. Рахують їх, знаходять кути, сторони. Порівнюють за формою, кольором, розміром. Знаходять спільне та відмінне.

Виконавши всі завдання, Рукодільниця отримала за роботу від Мороза Івановича срібні монетки, та фантик у подарунок.

- Давайте зараз згадаємо, що отримують ваші батьки за свою роботу? (відповіді)
- У вигляді чого? (грошей)
- Як називаються гроші в нашій країні?
- Так, паперяні називаються — купюри, а дрібні монетки - копійки.
- Що можна купити на гроші?

- Як називається одним словом? (товар)
- Коли Рукодільниця прийшла додому та розповіла все, що з нею було, нянечка-дуже здивувалася, а потім промовила: Ось бачиш Ледарко, що люди за роботу отримують. Піди до дідуса та попрацюй у нього. Пішла Ледарка до кринички схопилася за мотузку, спустилася на самісеньке дно.
- Діти хто першим зустрівся дівчинці?
- Хто другим? Скільки пиріжків та яблук принесла Ледарка дідусеві? (жодного, нуль).
- Зустрівши дідуса Ледарка відказала, що хоче послужити йому, та за роботу отримати.
- Гарно ти говориш, дівчинко, - відповів дідусь, - за роботу гроші платять, та побачимо, якою твоя робота буде.
У кімнаті чотири кути,
По кутах повсідались коти.
Постуляли задумливо ротики.
Скільки нас тут зібралось?
Сірий кіт у рудого кота.
Полічіть таку кулькість? Та де там!
Я ж іще не вивчав арифметики!
Може хтось із дітей захотів
Полічити в кімнаті котів?
- Стану я себе стомлювати і пальці холодити, та колоти голкою, шей думати заставляє, старий і не помітить. Так пройшло три дні. На третій день приходить Ледарка та за роботу гроші просить. Дідусь відповідає дівчинці “Яка твоя робота, така і нагорода”. З цими словами Мороз Іванович дав дівчинці великий срібний зливочок, а в іншу руку великий діамант. Ледарка так зраділа, що навіть не подякувала дідусеві додому побігла.
Прийшла та хвалиться. - Ось, - каже, - що я заробила і цілий злиток срібний, бачиш, який важкий, а діамант трохи не завбільшки з кулак. Не встигла вона договорити, як срібний зливочок розтанув і полився на підлогу.
- Діти, чому це так сталося?
- Дійсно то був лід. Що трапиться з льодом, коли він потрапляє в тепло? (відповіді).
- Діти, скажіть мені, чи зраділа Ледарка такій оплаті чи ні?
- Що можна порадити дівчинці. Які прислів'я ви знаєте про працю?
- “Хто не працює, той не їсть”, “Яка твоя робота, така і нагорода”, “Під лежачій камінь вода не біжить”.

Знайомимось з ейдетикою

Тетяна СПІВАК, вихователь

Ви хочете, щоб малюк був різносторонньо розвинутим та ерудованим, а тому шукаєте спосіб цікаво розповісти йому про все на світі. Даємо підказки!

Чому малюк, з цікавістю переглянувши мультик, цитує напам'ять складні фрази, а коротенький віршик, який ви вчите разом, щоб порадувати бабусю, не може запам'ятати уже кілька днів? В чому тут секрет? Та в тому, що малюки сприймають, а відповідно і запам'ятовують інформацію через світ образів.

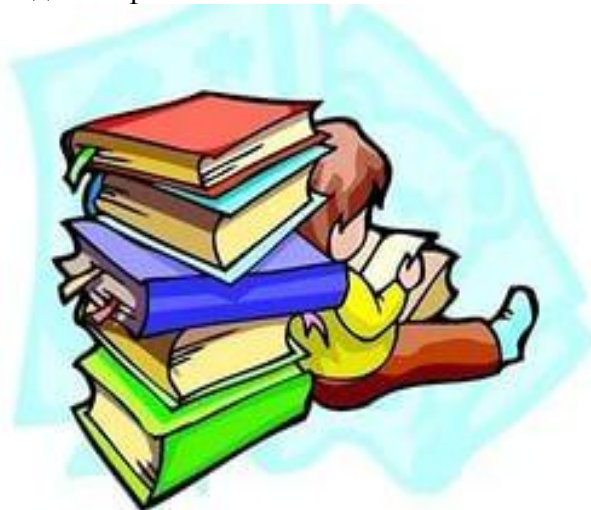
До семи років права півкуля мозку, що відповідає за інтуїцію та уяву, розвинуто сильніше. Ліва півкуля, що відповідає за обробку мовленнєвої інформації, логіку, дозріває тільки в дванадцять – тринадцять років. Логічне мислення та тренування пам'яті, звичайно, добре, але для досягнення результатів слід скористатися ейдетикою.

Чим же може допомогти ейдетика? Пам'ятаєте, як легко ми в дитинстві зачували жартівливі визначення типу: «Бісектриса – це така криса, що бігає по вуглам та ділить вугол пополам»? А сім кольорів райдуги відтворюємо все життя за нехитрою приказкою: «Кожен охочий жадає знати...». Справа в тому, що, проговорюючи ці віршики, ми насправді уявляємо собі крису, яка біжить в вугол, і красивого фазана. Ейдетика дозволяє перетворити тренування пам'яті в цікаві і прості ігри, які сподобаються навіть самим рухливим малюкам, які не звикли займатися однією і тією ж справою довго. Ця нескладна наука допомагає у вивченні математики, іноземних мов, літератури – чого завгодно! Головне, щоб це були не організовані заняття, а просто захопливою і цікавою грою. Бавлячись, малюк підключає свій слух, зір, рух, а також всі позитивні емоції.

Для того, щоб ваш малюк легко запам'ятав букви, запропонуйте їх перетворити в різні предмети, овочі, фрукти, тварин і

навіть людей. Так, букву А можна показати малюку, як худенького воротаря футбольної команди. Розповісти, що ця цікава буква стала на воротах, розставивши тоненькі ніжки і схрестивши перед собою руки і, звичайно ж, вона не пропустить ні одного м'яча! Буква Б може перетворитися в уяві малюка в товстенького пана в плоскій панамі. Він щоразу погладжує свій кругленький животик і наспівує: «Бу-бу-бу». Букву В можна зобразити ягідками винограду, а Г – справжньою гімнасткою. Ось вона стала вниз головою, зігнула ніжки і роздивляється свій зігнутий носочок. Ну а образи до інших букв придумайте разом з дитиною, підключивши фантазію. Тоді всі букви алфавіту ваш карапуз запам'ятає легко, швидко і назавжди. Саме головне, щоб крихітка жваво уявляв собі кожну букву, зафіксував її в своїй уяві, відчув її настрій, характер. Добре, коли у кожної букви буде свій колір, неповторний запах, а можливо, і звук. Використовуйте все, що підкаже фантазія!

Щоб легше запам'ятати написання букв, нехай малюк спробує пальчиком намалювати кожну з них на приємній для нього на дотик поверхні. Можна взяти кусок м'якої шерсті, яка «мурчить», або клаптик прохолодного шовку, або тепле хутро. Після такого приємного написання син або дочка через якийсь час напишуть букву або цифру правильно, причому вже ручкою чи олівцем.

Цифри також можна перетворити в різні предмети, як і букви. Наприклад, у казкового персонажа Буратіно довгий і тонкий ніс схожий на одиницю, цифра «два» - білосніжний лебідь, а цифра «три» - це удав із мультфільму «38 попугаїв». І неодмінно подивіться цей мультфільм! А також відправляйтесь на прогулянку в парк і шукайте образи цифр усюди: на деревах, лавках, людях, в хмарах, на транспорті і в нумерації будинків.

На протязі дня пропонуйте малюку прості ігри для розвитку уваги. Наприклад, «Чого не стало?». Для початку візьміть два – три предмети. Це можуть бути кубик, лялька і м'ячик. Викладіть їх перед малюком і називайте разом всі іграшки. Далі дитина відвертається, а ви ховаєте від нього один із трьох предметів. Завдання малюка заключається в тому, щоб назвати предмет, який ви заховали. Також просіть знайти предмет на картинці в книзі, який ви задумали.

Від ігор ваш карапуз також може стомлюватись. Тому обов'язково давайте невеличкі передишки, міняйте положення тіла малюка, пересядьте на інше місце, пограйтеся в рухливу гру та зробіть «музичну паузу». Такі хвилини відпочинку налаштують малюка знову на роботу і дозволять йому зосередитись. Не забувайте хвалити його за успіхи і допомагати ідеями. Стимулюйте крихітку до створення своєрідних «мультиків», разом придумуйте образи та історії. Нехай ейдетика зробить процес навчання приємним і цікавим!

Читання - найважливіший фактор успішного навчання школяра

Тамара ГАВРИЛОВА, вихователь

*«Читання – ось найкраще навчання»
(Народна мудрість)*

«...Можна жити і бути щасливим, не оволодівши математикою. Але не можна бути щасливим, не уміючи читати. Той, кому не доступне мистецтво читання, - невихована людина, етичний неук », - видатний педагог В. А. Сухомлинський.

Усі знають, як важко навчитися читати. Потрібно вивчити букви, навчитися злито вимовляти склади, потім – слова, а згодом читати речення, тексти. До того ж, прочитане потрібно зрозуміти, запам'ятати, зуміти відтворити.

Дитині все це дається дуже складно. Тим більше, що шестирічки приходять до школи з мінімальним багажем знань, загальнонавчальних умінь і навичок. Не завжди діти в першому класі вміють читати. В кращому випадку діти знають половину алфавіту.

Як допомогти дітям? Адже читання – основа всього подальшого навчання. На успішність учнів впливає багато різноманітних факторів. Але одним із найважливіших є вміння свідомо, правильно, виразно та швидко читати. Дитина, яка не вміє добре читати, стикається із труднощами під час виконання домашніх завдань, їй не цікаво на уроках, вона приречена на розумову обмеженість і заучування матеріалу. Отже, щоб допомогти дітям краще навчитися читати, вивчаємо з дітьми спочатку всі голосні звуки і літери, якими вони позначаються, потім приголосні. Але дітям важко утворювати склади, слова. Щоб полегшити цей процес, зробити його цікавим, придумую ігри. Ось деякі з них.

Гра «Швидше до мене»

(Сприяє кращому запам'ятовуванню вивчених літер на початковому етапі, запобігає забуванню, а також розвиває увагу та швидкість реагування).

«Учні – літери» бігають, граються. Вихователь дає команду: «Літери «А» - до мене!». Діти підбігають. Далі гра повторюється спочатку (з іншими літерами).

Гра «Додай літеру»

(Допомагає навчитися зливати літери у склади).

Беруть участь усі «діти – літери», що позначають приголосні звуки. У вихователя набір карток з літерами, що позначають голосні звуки. Вихователь показує картку, а кожен учень дивиться на свою картку з літерою, і потім з цих двох літер утворює склад. Учні по черзі називають утворені склади.

Гра «Чарівник»

«Чарівник» стоїть у центрі кола з «чарівним» предметом у руках (тілочка, листочок). «Діти – літери» ходять по колу (на грудях у дітей прикріплені картки з літерами). «Чарівник» доторкається до певних літер, вони виходять в центр кола, беруться за руки. Усі хором повинні прочитати утворений склад чи слово. «Чарівником» може бути будь-хто. Можна змінити гру: зав'язати «чарівнику» очі. Тоді слова і злиття будуть незвичайними, але їх теж потрібно прочитати. «Чарівник» може подавати команди: «Хочу бачити слово «село», «Хочу бачити склад «ма».

У цьому випадку «діти-літери» відшуковують один одного, вибігають у центр кола, беруться за руки, утворивши потрібне слово чи склад.

Гра «Кубики»

(Швидке прочитування складів).

Вихователь з кубиками, на яких написані склади, стоїть у центрі кола. Комуś із дітей кидає кубик. Дитина, зловивши кубик, прочитає склад і повертає кубик вихователю. Можна ускладнити гру. Вихователь кидає по два кубики дітям. Діти, прочитавши склади, утворюють слово.

Гра «Збери гусінь»

З кружечків, на яких написані склади, утворюємо слово. Кожен кружечок зв'язуємо стрічкою і таким чином «збираємо гусінь».

Виховати інтерес до читання неможливо без допомоги батьків, їх ласки, турботи, мудрого слова, поради.

Не тільки в школі, але й вдома вчимо дітей читати і любити книги. Мабуть, немає батьків, які б не хотіли навчити своїх дітей швидко й виразно читати, викликати інтерес до читання, адже роль книги в житті велика.

Читання не стане потребою для дитини, як гра і спілкування з однокласниками, якщо не докласти спеціальних зусиль. Дехто скаже, що це справа вчителя і вихователя. Правильно, але, хто краще знає своїх сина чи доньку? Як часто дитяча пам'ять роками зберігає вказане батьківське слово! Не можна нехтувати цим шляхом до дитячого серця ще й тому, що внутрішній світ дитини в іншому випадку так і залишиться таємницею.

1. Найголовніше в процесі навчання дитини правильному читанню це те, щоб батьки постійно перебували в курсі того, що відбувається в школі (які предмети вивчає їх

дитина, наскільки складно вони даються, як дитина навчається). У першому класі кожному з батьків потрібно в міру своїх можливостей намагатися перевіряти домашнє завдання, допомагати у вирішенні складних завдань.

2. Проявляйте активність. Виділяйте на читання не менше двадцяти-тридцяти хвилин щодня. Для початку переконайтеся, що дитина точно знає всі букви, вмє скласти їх у склади. Іноді буває так, що першокласник плутає букви і природно, читати правильно у нього не виходить.

3. Якщо з буквами все гаразд, то приступайте до процесу навчання. Виберіть книгу з великим, чітким шрифтом (буквар, дитячі казки). Прочитайте пару пропозицій самі, промовляючи кожен склад з правильною інтонацією. Потім прочитайте їх разом з дитиною.

4. Далі попросіть дитину прочитати ці ж пропозиції самостійно. Для тренування правильного читання відмінно підійде заучування і промовлення приказок.

5. Проявляйте терпіння і підтримуйте дитину. Говоріть їй, що вона неодмінно навчиться читати добре з правильною інтонацією. Похвала необхідна дітям, оскільки вони дуже ранимі і не впевнені в собі. Коли у них щось не виходить, вони починають боятися труднощів, і тому намагаються уникнути їх всіма доступними способами.

Вкладайте час і знання в своїх дітей. Допомагайте і направляйте їх в процесі навчання. Створюйте стратегії і методики для вивчення процесу читання.

Мовна готовність дитини до школи

Оксана ДОЦЕНКО, вчитель-логопед

Діти в дошкільному віці зазвичай не викликають особливої тривоги у батьків. Та ось у житті вашої дитини наступає важливий і відповідальний етап – початок навчання у школі. Кожен з батьків дошкільника, що стоїть на порозі школи, відчуває тривогу і сумніви: чи зможе моя дитина успішно вчитися, чи буде вона засвоювати знання, чи зможе якісно застосовувати їх в подальшому житті? Для того, щоб діти були успішними школярами, їхні навчальні і пізнавальні здібності повинні бути добре розвинуті. Одним з найважливіших елементів розвитку - є мова. Якщо мова дитини чиста, правильна, багата і чітка, вона вільно спілкується з оточуючими – ваша дитина зможе успішно навчатися.

Чому особливі вимоги у готовності до шкільного навчання висуваються до засвоєння дитиною рідної мови як засобу спілкування? Тому що в основі навчання лежать пізнавальні процеси, вершиною яких є мислення і мова, так як вона є найважливішим показником інтелектуальної готовності до школи.

Якими мовними вміннями та навичками повинен володіти майбутній першокласник?

Дитина, що йде до школи, вміє:

- ☐ Правильно вимовляти всі звуки рідної мови.
- ☐ Розрізняти і називати слова з певним звуком.
- ☐ Визначати місце звука в слові.
- ☐ Ділити слова на склади.
- ☐ Складати слова із складів.
- ☐ Розрізняти поняття «слово» і «речення».
- ☐ Узгоджувати слова в роді, числі і відмінку.
- ☐ Добирати синоніми та антоніми.
- ☐ Використовувати різні способи утворення слів.
- ☐ Переказувати знайомі казки та оповідання.

☐ Складати розповіді та казки по картинці (серії картинок).

☐ Бути досить активним у спілкуванні, будувати спілкування з урахуванням ситуації, користуватися формами мовного етикету.

Що можуть зробити батьки, щоб забезпечити мовленнєву готовність дитини до школи? Коли починати готувати дитину до школи? Як краще це робити? Чому і як вчити?

Єдиного рецепту немає, та й бути не може: з одним потрібно більше говорити, іншого більше слухати, з третім бігати і стрибати, а четвертого вчити "по хвилиночкам" сидіти і уважно працювати. Одне ясно – готувати дитину до школи потрібно; і все, чого ви навчите дитину зараз, а головне – чому він навчиться сам, допоможе їй бути успішною у школі. Тільки робити це потрібно своєчасно, наполегливо, розумно, дотримуючись міри і такту. Тоді навчання не буде мукою ні для дитини, ні для дорослих.

Основне завдання батьків — забезпечити мовленнєву готовність дитини до школи, вчасно звернути увагу на різні порушення усного мовлення своєї дитини, якомога раніше звернутися за логопедичною допомогою, тим самим запобігти труднощів та неуспішності навчання в школі.

Необхідно враховувати важливість мовного оточення дитини. Мова близьких повинна бути чіткою, ясною, грамотною. Батькам необхідно якомога активніше сприяти накопиченню словникового запасу дітей.

Будь-які ігри і просто дії, навіть найпростіші, спрямовані на розвиток мовлення і таких найважливіших психічних процесів, як пам'ять, увага, сприйняття, корисні для дитини. Але вони принесуть користь тільки тоді, коли виконуються на підйомі, без примусу. Якщо ви хочете допомогти своїй дитині, не забувайте, що нічого не робиться за помахом чарівної палички: потрібні час, терпіння і система. Допоможіть дитині розвинути і реалізувати свої можливості.

Не шкодуйте витраченого часу. Воно багаторазово окупиться. Щоб ваші зусилля були ефективними, скористайтесь наступними порадами.

ПОРАДИ ЛОГОПЕДА

1. Не намагайтеся прискорити хід природного мовного розвитку дитини. Не перевантажуйте її мовними заняттями. Ігри, вправи, повинні відповідати віку.
2. При спілкуванні з дитиною слідкуйте за своєю мовою. Говоріть з ним, не поспішаючи. Звуки і слова вимовляйте чітко і ясно, незрозумілі слова, звороти, що зустрічаються в тексті, неодмінно поясніть.
3. Не розмовляйте «дитячою» мовою, не зловживайте зменшувально-пестливими суфіксами – все це гальмує мовленнєвий розвиток.
4. Своєчасно усувайте недоліки мовлення дитини, прагнучи вказати неточності і помилки, що зустрічаються в її вимові, будьте обережні, ні в якому разі не

насмійхайтесь над дитиною, найкраще – тактовно поправити те чи інше слово. Якщо дитина поспішає висловити свої думки чи говорить тихо, нагадайте йому: «Говорити потрібно розбірливо, чітко, не поспішаючи».

5. Не залишайте без відповіді запитання дитини. І не забудьте перевірити: «А чи зрозуміла їй ваша відповідь?» Якщо в будинку є диктофон, записуйте мову дитини. Такі записи не тільки допоможуть у роботі над мовою, але з часом будуть гарним подарунком для сина чи доньки.

6. Грайте вдома і на вулиці з дітьми в різні мовні ігри.

Прибираючись на кухні, в кімнаті, попросіть дитину знайти не менше десяти слів (назв предметів), де першим був би якийсь певний звук.

Повертаючись додому з дитячого садка, попросіть дитину, щоб вона назвала предмети, які бачить і склала з ними речення з певною кількістю слів.

Прийшовши з дитиною в магазин, дорослий може використовувати час покупок для плідної роботи з розвитку звуко-буквенного аналізу: можна попросити знайти на полиці продукти з певною кількістю звуків або складів; влаштувати змагання – хто більше знайде таких слів.

Розвиваючи слухову увагу, попросіть дитину 1 хвилину не розмовляти, не пояснюючи причину; потім запитайте, що вона почула за цей час, які звуки, голоси.

"Бути готовим до школи - не означає вміти читати, писати і рахувати. Бути готовим до школи - означає бути готовим всьому цьому навчитися". Ці чудові слова написав дитячий психолог Л. А. Венгер

Цікавий світ математики навколо нас

Людмила ПЕРЕКАТОВА, вихователь

У центрі уваги сьогодні, як мабуть, ніколи раніше, стоїть дитина, її емоційний та інтелектуальний розвиток. Виховання цілісної особистості та підготовка дошкільника до школи – не просте завдання. Для його реалізації необхідні умови: взаємозв'язок педагога-психолога високої майстерності з батьками та організація життя, яка викликає у дитини позитивні емоції. Готовність до школи визначається пізнавальною спрямованістю, яка формується в дітей на основі властивої їм допитливості.

Ознайомлення з математикою дає дошкільнику перші інтуїтивні відчуття про те, що все нас оточує – впорядковано. Окрім того, математика поєднує естетичні почуття дитини та її інтелект. Вводячи дітей у світ математики, важливо показати їм наявність чисел і форм у світі природи, культури, наповнити уявлення про них живими асоціаціями. Наприклад, ознайомлюючи дітей з різною формою предметів, потрібно не лише турбуватися про засвоєння назв геометричних фігур, а й надати їм можливість бачити ці форми в довкіллі, їх красу та різноманітність у природі чи мистецтві. Показати, що математичні поняття описують реальний світ, а не існують самі по собі. У старшому дошкільному віці основними критеріями математичних пізнань мають стати формування уявлень дітей про числовий ряд від одного до десяти (як кількісна, так і порядкова), а також додавання і віднімання; поповнення знань про множину, величину, форму предметів, просторові співвідношення предметів відносно самого себе, вивчення напрямків, часові відношення та інше.

Математичний матеріал та розвиток математичних уявлень доцільно поєднувати з розвитком мовлення, пам'яті, логічного мислення та уяви дітей. Під час читання віршів, казок, оповідань малята уточнюють різні математичні поняття: форму (колобок має круглу форму, будиночок Івасика Телесика – прямокутну, дах на будиночку – трикутну форму), величину (малі мишенята Круть і Верть і великий півник Золотисте Горлечко, велике, менше і найменше ліжко трьох ведмедів), упорядкування героїв казки «Ріпка» від найбільшого до найменшого. Пропонувати ігри та ігрові вправи.

Наприклад: «Круг та трикутник» (використовуючи овочі та фрукти), «Веселі хом'ячки», «Барвисті стрічки», «Як минає день», «Інтерв'ю».

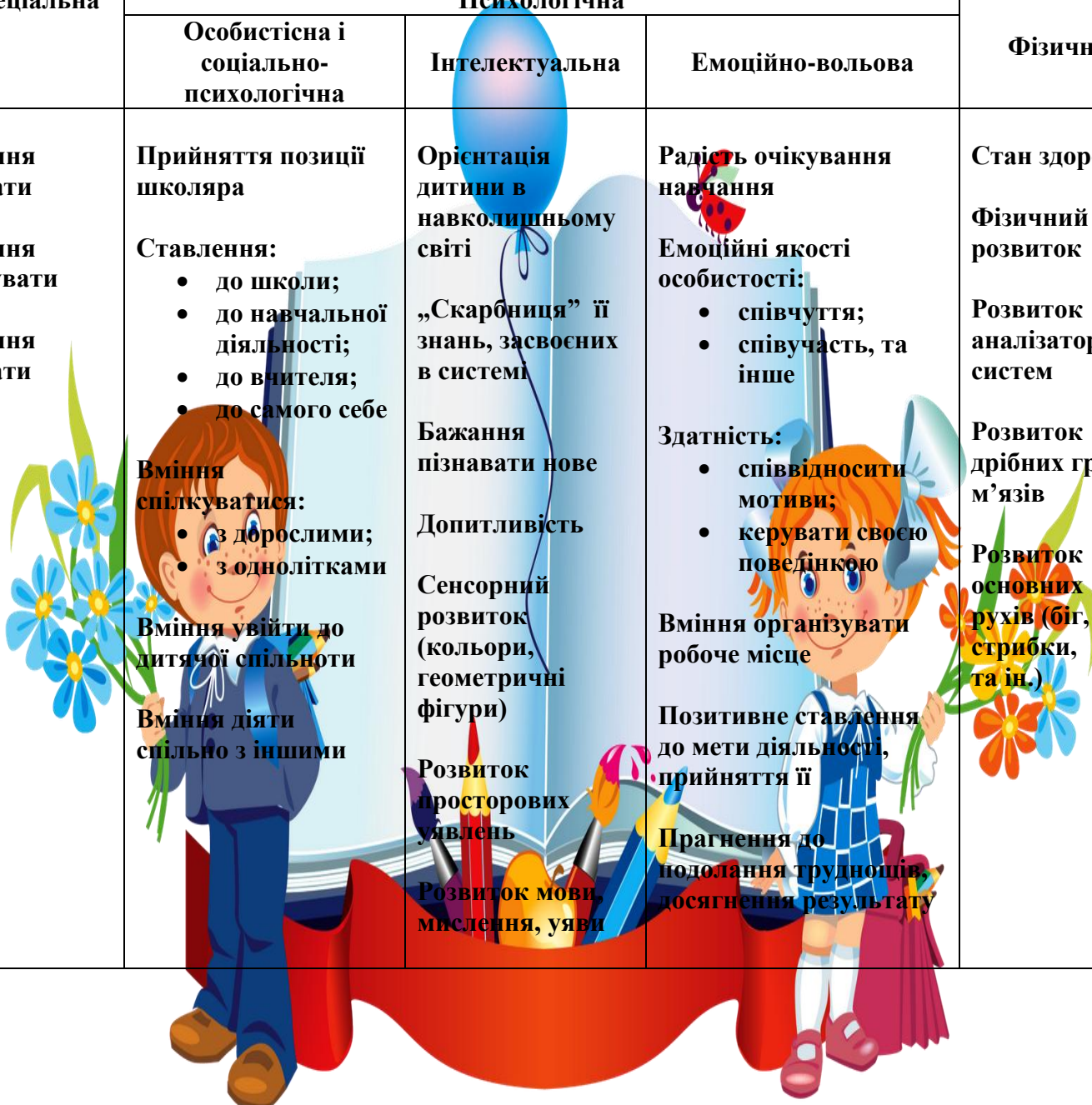
Елементарні досліді і спостереження є своєрідною розумовою гімнастикою для дитини. Кожна пора року дає змогу побачити математику в довкіллі. Спостерігаючи взимку за синичками, які прилітають на майданчик дитячого садка, дівчата може помилуватися красою жовтогрудих пташок, визначити забарвлення їхнього пір'я, порахувати їх чи скласти просту арифметичну задачу; порівняти величину чи форму годівничок, висоту на якій вони розміщені, використати умовну мірку для визначення висоти. Влітку будуючи башти з піску, малюки можуть порівняти чи впорядкувати їх за величиною та формою, розрізняючи поняття «високий – низький», «великий – малий». Восени можна запропонувати зробити букети з опалого осіннього листя, сортуючи їх за кольором, формою та величиною.

Батькам і вихователям варто заохочувати дітей прагнути до успіху, непомітно й ненав'язливо допомагаючи. У міру свого розвитку й зрілості, діти привчаються логічно мислити. Малюку дуже важливо відчувати радість дослідника. Тоді математика буде для дитини справді світом пізнання і гармонії.

ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ:

1. Фізична готовність
2. Емоційно-вольова готовність
3. Мовленнєво-комунікативна готовність
4. Інтелектуальна готовність
5. Психічний розвиток
6. Соціальна зрілість
7. Позитивна мотивація

Спеціальна	Психологічна			Фізична
	Особистісна і соціально-психологічна	Інтелектуальна	Емоційно-вольова	
Вміння читати Вміння рахувати Вміння писати	Прийняття позиції школяра Ставлення: <ul style="list-style-type: none"> до школи; до навчальної діяльності; до вчителя; до самого себе Вміння спілкуватися: <ul style="list-style-type: none"> з дорослими; з однолітками Вміння увійти до дитячої спільноти Вміння діяти спільно з іншими	Орієнтація дитини в навколишньому світі „Скарбниця” її знань, засвоєних в системі Бажання пізнавати нове Допитливість Сенсорний розвиток (кольори, геометричні фігури) Розвиток просторових уявлень Розвиток мови, мислення, уяви	Радість очікування навчання Емоційні якості особистості: <ul style="list-style-type: none"> співчуття; співучасть, та інше Здатність: <ul style="list-style-type: none"> співвідносити мотиви; керувати своєю поведінкою Вміння організувати робоче місце Позитивне ставлення до мети діяльності, прийняття її Прагнення до подолання труднощів, досягнення результату	Стан здоров'я Фізичний розвиток Розвиток аналізаторних систем Розвиток дрібних груп м'язів Розвиток основних рухів (біг, стрибки, та ін.)
<div style="text-align: center;"> </div>				
<p style="text-align: center;">Врахування дошкільним закладом вимог школи до учня</p> <p><u>Наступність</u></p> <p style="text-align: center;">Врахування школою досягнень і можливостей дітей</p>				

ПОРЯДОК ПРИЙОМУ ДІТЕЙ ДО 1-ГО КЛАСУ

Відділ освіти Димитровської міської ради
2015-2016 н.р.

До 1 класу загальноосвітнього навчального закладу зараховуються діти шести - або семирічного віку.

П. 3 ст. 36 Закону України «Про освіту», п. 1 ст. 20 Закону України «Про загальну середню освіту»:

Прийом дітей до 1-го класу загальноосвітнього навчального закладу (крім спеціалізованого) здійснюється на без конкурсній основі. Як правило, відповідно до території обслуговування.

Для батьків майбутніх першокласників інформація про закріплення (чи відсутність закріплення) за певним загальноосвітнім навчальним закладом мікрорайону (певної території обслуговування) обов'язково має розміщуватися:

- на сайті школи
- на інформаційному стенді школи

Для зарахування дитини до 1-го класу батьки, або особи, які їх замінюють, подають:

- заяву на ім'я директора загальноосвітнього навчального закладу;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- медичну картку встановленого зразка.

При прийомі дитини до 1-го класу є неприпустимим проведення тестувань, співбесід, екзаменів тощо з перевірки її знань щодо засвоєння навчально-виховної програми дошкільного навчального закладу.

Прийом дітей до 1 класу спеціалізованого навчального закладу здійснюється відповідно до Інструкції про порядок конкурсного приймання дітей (учнів, вихованців) до гімназій, ліцеїв, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.06.2003 № 389, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 04.07.2003 за № 547/7868 здійснюється на конкурсній основі (співбесіди).

Відповідно до ст.12 Закону України «Про охорону дитинства» батьки несуть відповідальність за стан здоров'я дитини, її фізичний розвиток.

Відповідно до ст. ст. 12,15 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» медичні працівники, які проводять профілактичні щеплення, зобов'язані надати об'єктивну інформацію батькам про ефективність профілактичних щеплень і можливі післявакцинальні ускладнення.

Питання про відвідування навчального закладу дітьми, батьки яких відмовилися від щеплень, вирішується лікарсько-консультативною комісією.